

†Pendent †Splendent uipere. e squamosa pelle pharetre.
 Non sic intremuit Simois, quum montibus Idæ
 Nigra coloratus produceret agmina Memnon.
 Non Ganges, quum tela procul uibrantibus Indis
 Immanis medium uectaret bellua Porum.
 Porus Alexandro, Memnon prostratus Achilli,
 Gildo nempe tibi, nec solum feruidus Austrum,
 Sed partes etiam Mauors agitata Boas.
 Quamuis obstreperet pietas, his ille regende
 Transulerat nomen Libyæ, sceleriq; profano
 Fallax legitimam regni prætenderat umbram.
 Surgebat uaria geminum formidine bellum.
 Hoc armis, hoc triste dolis, hoc Africa seuis
 Cinxerat auxilijs, hoc coniuratus alebat
 Insidijs oriens, illinc edicta meabant
 Corruptura duces, hinc frugibus atra negatis
 Vrgebat, trepidamq; fames obsederat urbem.
 Exitiale palam Libycum, ciuile pudoris
 Obtentu tacitum, tales utring; procellæ
 Quû fremerent, Latiumq; alternis ictibus anceps
 Imperium pulsaret hyems, nil fissa remisit
 Officij uirtus, contraq; minantia sita
 Peruigil, euentusq; sibi latura sequundos,
 Maior in aduersis micuit, uelut arbiter alni,
 Nubibus Aegæo quam turbine uersat Orion
 Exiguo clauis flexu declinat aquarum

Verbera,

Verbera, nunc recta, nunc obliquante carina
 Callidus, & pelagi caeliq; obnitiur ire.
 Quid primû mirer Stilico? quod cautus ad omnes
 Restiteris fraudes, ut te nec noxia furto
 Littera, nec precio manus inflammata lateret?
 Quod nil in tanto rerum terrore locutus
 Indignum Latio? responsa quod ardua semper
 Eois dederis? quæ mox effecta probasti
 Securus, quamuis & opes, & rura tenerent,
 Insignesq; domos, leuis hæc iactura, nec unquam
 Publica priuatae cesserunt commoda cause.
 Diuidis ingentes curas, teq; omnibus unum
 Obijcis, inueniens animo quæ mente gerenda,
 Efficiens patranda manu: dictare paratus,
 Quæ scriptis peragenda forent, quæ brachia centû,
 Quis Briareus alijs numero crescente lacertis,
 Tot simul obiectis posset confligere rebus?
 Euitare dolos? ueteres firmare cohortes?
 Explorare nouas? duplices dissonere classes?
 Quæ fruges, uel bella ferant, auleq; tumultum,
 Et Romæ lenire fumem? quot nube soporis
 Immunes oculi, per tot discurrere partes?
 Tot loca sufficerent, & tot longinqua tueri?
 Argum fama canit centeno lumine cinctum,
 Corporis excubijs unam seruasse iuencam.
 Vnde tot allatae segetes? quæ Sylua carinas

R 1

CLAUDIANI IN LAVDES

Textuit unde rudis tanto tyrone iuuentus
 †Emituit senioq; iterum uernante resumpsit
 Gallia bis fractas Alpino uulnere uires.
 Non ego delectu Tyriz, sed uomere Cadmi
 Tam subitas acies concepto dente draconis
 Exluisse reor. Dircais qualis in aruis
 Messis, cum proprio mox bellatura colono,
 Cognatos strinxit gladios, cum semine iacto
 Terrigenae galea matrem nascente ferirent
 Armifer, & uiridi floretet milite sulcus.
 Hoc quoq; non parua fas est cum laude relinqui,
 Quod non ante fretis exercitus astitit ultor,
 Ordine quam prisco censeret bella senatus.
 Neglectum Stilico toi iam per secula morem
 Rettulit, ut ducibus mandarent praelia patres,
 Decretoq; togae felix legionibus iret
 Tessera. Romuleas leges redijisse fatemur,
 Quam procerum iussis famulantia cernimus arma.
 Tyrrhenum poteras cunctis transmittere signis,
 Et ratis Syrtis, Libyam completere manipulis.
 †suspecto Consilio stetit ira minor, ne territus ille
 Te duce, †suscepto Martis grauiore paratu,
 Aut in arenosos aestus, Zonamq; rubentem
 Tendere, aut solis fugiens transfret in ortus,
 Missurus ue sibi certae solatia mortis,
 Oppida dirueret flammis, res mira relatu,

Ne

STILICONIS PANEG. I. 134

Ne timeare times, & quem uindicta manebat,
 Desperare uetas, quantum fiducia nobis
 Profuit hostilis; saluae Carthaginis arces,
 Illaesis Tyriz gaudent cultoribus agri,
 Quos potuit uastare fuga; spe captus inani,
 Nec se surripuit poenae, nostrisq; pepercit
 Demens, qui numero tantum, non robore mensus
 Romanos, rapidis ibat ceu protinus omnes
 Calcaturus equis, & quod iactare solebat
 Solibus effectos mersurus puluere Gallos.
 Sed didicit non Aethiopum geminata uenenis
 Vulnera, non susum crebris hastilibus imbrem,
 Non equitum nimbos Latijs obfistere pilis.
 Sternitur ignauus Nasamon, nec spicula supplex
 Intorquet Garamas, repetunt deserta fugaces
 Autololes, pavidus proiecit missile Mazas.
 Cornipedem Maurus nequequam hortatur anhelit,
 Praedonem lembo profugum, uentisq; repulsam
 Suscepit merito fatalis Tabraca portu:
 Expertum, quod nulla tuis elementa paterent
 Hostibus, & late passurum iurgia plebis,
 Fracturumq; reos humili sub iudice uultus.
 Nil tribuat fortuna sibi, sit prospera semper
 Illa quidem, sed non uni certamina pugnae
 Credidimus, totis nec constitit alea castris
 Nutatura semel: si quid licuisset iniquis

CLAVDIANI PANEG. I.

Casibus, instabant aliæ post terga biremes.
 Venturus dux maior erat, uictoria nulla
 Clarior aut hominum uotis optatior unquam
 Contigit. an quisquam Tigranen, armaq; Ponti,
 Vel Pyrrhū Antiochiq; fugam, uel uincla Iugurthæ
 Conferat: aut Persen, debellatumq; Philippum?
 Hi propagandi fuerant pro limite regni,
 Hic stabat Romana salus, ibi tempora tuto
 Traxerunt dilata moras, hic uincere tarde
 Vinci penè fuit, discrimine Roma supremo
 Inter supplicium populi deforme pependit.
 Et tantum Libyam fructu maiore recepit
 Quàm peperit, quantū grauiorem amissa dolorem,
 Quàm necdum quesita mouent, quis Punica tgesta?
 Quis uos Scipiadae: quis te iam Regule nosset?
 Quis lentum caneret Fabium, si iure perempto
 Insultaret atrox famula Carthagine Maurus?
 Hæc omnes ueterum reuocauit adorea laurus.
 Restituit Stilico cumctos tibi Roma triumphos.

tbella

CLAUD. PANEGYRIS PRIMÆ IN
 LAUDES STILICONIS
 FINIS.

CL. CLAUDIANI IN LAUDES
 STILICONIS PANEGY
 RIS SECVNDA.

Mætenu armatæ laudes, nunc qualia
 bus urbem
 Moribus, & quanto frenet metuen-
 dus amore,

tautore

Quo tandem flexus trabes t̄actore rogantes
 Induerit, fastisq; suum concesserit annum.
 Mitior incipiat fidibus iam Musa remisissis.

Principio magni custos Clementia mundi
 Quæ Iouis incoluit zonam, quæ temperat æthram
 Frigoris & flammæ mediam, quæ maxima natu
 Cælicolum, nam prima chaos Clementia soluit
 Congeriem miserata rudem, uultuq; sereno
 Discussis tenebris in lucem secula fudit.
 Hæc dea pro templis, & thure calentibus aris
 Te fruitur, posuitq; suas hoc pectore sedes.
 Hæc docet ut pœnis hominum, uel sanguine pasci
 Turpe, ferumq; putes: ut ferrum Marte cruentum
 Sic cum pace premas, ut non insensus alendis
 Materiam præstes odijs, ut fontibus ulro
 Ignouisse uelis, deponas ocyus iram
 Quàm moueas, precibus nunq̄ implacabilis obstes,
 Obuia prosternas, prostrataq; more leonum
 Despicias, alacres ardent t̄cum sternere tauros,

tqui

CLAVDIANI IN LAVDES

Transiliunt prædas humiles. hac ipse magistra
 Das ueniam uictis. hac exhortante calores
 Horrificos, & quæ nunquam nocitura timentur
 Iurgia, contentus solo terrore coherces,
 Aetherei patris exemplo, qui cuncta sonoro
 Concutiens tonitru, Cyclopum spicula differt
 In scopulos, & monstra maris: nostriq; cruoris
 Parcus, in Octæis exercet fulmina soluis.
 Huic diuæ germana Fides, eademq; sororis
 Corde tuo delubra tenens, sese omnibus actis
 Inserit. hæc nullo docuit liuescere furo,
 Nunquam falsa loqui, nunquam promissa morari:
 Inuisos odisse palam, non uirus in alto
 Condere, non lætam speciem prætereundæ fraudi,
 Sed certum, menti q; parem componere uultum.
 Occulto seuire uetat, prodesse remittit.
 Hæc & amicitias longo post tempore firmat,
 Mansuroq; adamante ligat, nec mobile mutat
 Ingenium, paruo strepitu nec uincula noxæ
 Dissolui patitur, nec fastidire priorem
 Allicitur ueniente nouo: benefacta tenere,
 Respuere offensas facilis, pariterq; minoris
 Officij magniq; memor, superare laborat.
 Utq; hostes armis, meritis sic uincit amicos.
 Hæc fouet absentes, hæc longe sola remotis
 Consulit, hæc nullis auidam rumoribus auersis

Pandit,

STILICONIS PANEG. II. 138

Pandit, & ignarum nunquam læsura clientem.
 Insidiosa tuos alienent murmura sensus.
 Non uiuis adnexus amor meminisse sepultos
 Desinit, in prolem transcurrit gratia patrum.
 Hac tu Theodosium tenuit dum sceptræ colebas,
 Hac etiam post fata colis, nec pignora curas
 Plus tua, quàm natos dederat quos ille monendos,
 Tutandosq; tibi. iustos nimiumq; fideles
 Fama putat, qui quum possint commissæ negare,
 Maluerint nullo uiolati reddere quæstu.
 Ast Stilico non diuitias, auriq; relictum
 Pondus, sed geminos axes, tantumq; reseruat
 Depositem teneris, quantum sol igneus ambit.
 Quid non intrepidus credas, cui regia tuto
 Creditur: hoc clypeo munitus Honorius altum
 Non genuit patrem, uiræq; & lucis in ipso
 Limine contentus, nunquam dat iura subactis
 Gentibus, & secum sentit creuisse triumphos.
 Quem tu sic placida formas, sic mente seuera,
 Ut neq; desidiæ tradas, dum pronus ad omnem
 Quodlibet obsequeris: nec contra nixus ouantem
 Constringas animum, ceu cernas consona regno,
 Ceu iuuenem doceas, moles quid publica poscat,
 Ceu sanctum uenerere senem, patrijsq; gubernes
 Imperium monitis, dominum submissus adores,
 Obsequio moderere ducem, pietate parentem.

CLAVDIANI IN LAUDES

Hinc fuit ut primos in coniuge discretos ignes,
 Ordiriq; uirum non luxuriante iuuenta,
 Sed cum lege tori, casto cum foedere uellet.
 Principe tu felix genero, felicior ille
 Te socero, fratrem leuior nec cura tuetur
 Arcadium, nec si quid iners, aut impia turba
 Pretendens proprio nomen regale furori
 Audeat, adscribis iuueni: discordia quippe
 Quam fremuit, nunquam Stiliconis canduit ira.
 Hodisq; Sæpe lacessitus probris, t' gladijsq; petitus,
 Ut bello furias ultum quas pertulit iret,
 Illicito, causamq; daret ciuilibus armis,
 Cuius sulca fide medijs dissensibus aule
 Intemeratorum stabat reuerentia fratrum.
 Quin & Sidonias chlamydes, & cingula baccis
 Aspera, gemmatasq; togas, uiridesq; Smaragdis
 Loricæ, galeasq; renidentes Hyacinthis,
 Gestatosq; patri scapulis radiantibus enses,
 Et uario lapidum distinctas igne coronas
 Diuidis ex æquo, ne non Augusta supellex,
 Ornatusq; pares geminis heredibus essent.
 Mittitur & miles quamuis certamine partes
 Iam tumeant, hostem muniri robore maui,
 Quam peccare fide: permittit iusta petenti,
 Idq; negas solum cuius mox ipse repulsa
 Gaudet, & quicquid fuerat deforme mereri.

Omnes

STILICONIS PANEG. II. 137

Omnes præterea puro quæ crimina pellunt
 Ore deæ uinxere choros, unoq; receptæ
 Pectore, diuersos tecum cinguntur in usus.
 Iustitia utilibus rectum præponere suadet,
 Communesq; sequi leges, iniustaq; nunquam
 Largiri socijs, durum Patientia corpus
 Instruit, ut nulli cupiat cessisse labori.
 Temperies ut casta petas. Prudentia ne quid
 Inconsultus agas. Constantia futile ne quid,
 Infirmumq; geras, procul importuna fugantur
 Numina, monstriferis quæ tartarus ædidit antris.
 At primum scelerum matrem, quæ semper habendo
 Plus sitiens patulis rimatur faucibus aurum,
 Trudis Auaritiam, cuius foedissima nutritæ
 Ambitio, quæ uestibus foribusq; potentum
 Excubat, & precijs commercia poscit honorum,
 Pulsa simul, nec te gurges corruptior æui
 Traxit ad exemplum, quod iam firmauerat annis
 Crimen, & in legem rapiendi uerterat usum.
 Deniq; non diues sub te pro rure paterno,
 Vel laribus pallet: non insidiator oberrat,
 Facturus quencunq; reum: non obruta uirtus
 Paupertate latet: lectos ex omnibus oris
 Euehis, & nunquam meriti cunabula queris.
 Et qualis non unde satus, sub teste benigno
 Viuitur, egregios inuitant præmia mores.

S

CLAVDIANI IN LAVDES

Hinc prisca redeunt artes, felicibus inde
 Ingenijs aperitur iter, despecta q; Musæ
 Colla leuant: opibusq; fluens, & pauper eodem
 Nititur ad fructum studio, cum cernat uterq;
 Quod nec inops iaceat probitas, nec inertia surgat
 Diuitijs. nec te iocunda fronte fessit
 Luxuries præ dulce malum, quæ dedita semper
 Corporis arbitrijs, hebetat caligine sensus,
 Membra q; Circæis effœminat acrius herbis.
 Blanda quidem uultu, sed qua non tetrior ulla
 Interius, fucata genas, & amicta dolosis
 Illecebris, toruos auro circūlimit hydros.
 Illa uoluptatum multos innexuit hamis.
 Te nunquam conata capit, non praua libido
 Aduigilat stupris, non tempora somnus agendi
 Frustratur, nullo cytharæ conuiuia cantu,
 Non pueri lasciuia sonant, quis cernere curis
 Te uacuum potuit? quis tota mente remissum,
 Aut indulgentem dapibus? ni causa iuberet
 Lætitiæ, non indecores æraria lassant
 Expensæ: paruo non improba littera libro
 Absentum condonat opes: à milite parcus
 Diligeris, neq; enim neglectis pace cohortes
 Tum ditas, quam bella fremunt, scis nulla placere
 Munera, quæ metuens illis, quos spreuerit offert
 Serus, & incaussum seruati prodigus auri.

Anteuenis

STILICONIS PANEG. II. 139

Anteuenis tempus, non expectantibus ultro
 Munificus: mensæq; adhibes, & nomine quenq;
 Compellas: clari sub te, quod gesserat olim
 Admonitor facti, figendaq; sensibus addis
 Verba, quibus magni geminatur gratia doni.
 Nec si quid tribuas iactatum sepius idem
 Exprobrare soles: nec quos promoueris alto
 Turgidus alloqueris fastu: nec prospera status
 Attollunt nimios: quin ipsa superbia longe
 Discessit, uitium rebus solenne sequendis,
 Virtutumq; ingrata comes. contingere passim,
 Affariq; licet: non inter pocula sermo
 Captatur, pura sed libertate loquendi,
 Seria quisq; iocis nulla formidine miscet.
 Quem uidet Augusti socerum, regniq; parentem,
 Miratur coniuua parem, qui tanta potestas
 Ciuem lenis agat, te doctus prisca loquentem,
 Te matura senex audit, te fortia miles,
 Aspersis salibus, quibus haud Amphiona quisquam
 Præferat, Aonios meditantem carmine muros.
 Nec uelit Orphæo migrantes pectine syluas.
 Hinc amor, hinc ueris, & non fallentibus omnes
 Pro te solliciti uotis, hinc nomen ubiq;
 Plausibus, auratis celebrant hinc ora figuris.
 Quæ non incudes streperent: quæ flamma uacaret
 Fabrilis: quæ sufficerent fornacibus æra

CLAVDIANI IN LAUDES

Effigies ductura tuas? quis deuius esset
 Angulus, aut regio, quæ non pro numine uultus
 Dilectos colerent: talem ni semper honorem
 Respueres. decus hoc rapiat, quem falsa timentum
 Munera decipiunt, qui se diffidit amari.
 Hic solus spreuisse potest, qui iure meretur.

Vndiq; legati properant, generiq; sub ore
 In tua centenis aptant præconia uoces.

¶ limite Grates Gallus agit, quod i milite tutus inermi,
 Et metuens hostile nihil, noua culmina totis
 Aedificet ripis, & sæuim gentibus amnem
 Tybridis in morem, domibus præuelet amœnis.
 Hinc Pœni cumulant laudes, quod rura tyranno
 Libera possideant, hinc obsidione solutus
 Pannonius potorq; Sauri, qui clausa tot annis
 Oppida, laxatis ausus iam pandere portis,
 Rursum cote nouat nigras rubigine falces,
 Excosq; situ cogit splendere ligones.

¶ calas Agnoscit causas, & collibus oscula notis
 Figit, & impresso glebis non cedit aratro.
 Execris inculta dabant quas secula soluis,
 Restituit terras, & opacum uitibus Istrum
 Conferit, & patrium uetigal soluere gaudet,
 Immunis qui clade fuit, te sospite fas est
 Vexatum laceri corpus iuuenescere regni.
 Sub tot principibus quæcunq; amissimus olim

TM

STILICONIS PANEG. II. 139

Tu reddis: solo poterit Stilicone medente
 Crescere Romanum uulnus teclura cicatrix:
 Inq; suos fines tandem redeunte colono,
 Illyricis iterum ditabitur aula tributis.

Nec tamen humano cedit cœleste fauori
 Iudicium: cingunt superi concordibus unum
 Præsidij, hostesq; tuos aut littore produnt,
 Aut totum oppositi claudunt fugientibus æquor,
 Aut in se uertunt furijs, aut militis ense
 Bacchati laniant Pentæo corpora ritu,
 Insidias retegunt, & in ipsa cubilia fraudum
 Ducunt, ceu tenera uenantem nare molossi
 Omnibus uentura notant, aut alite monstrant,
 Aut monitos certa dignantur imagine somnos.
 Pro quibus innumeræ tebearum insignia terræ
 Certatim petiere tibi: postcentibus ipse
 Restiteras, & mens aliorum prona fauori,
 Iudex dura sui facibus succensa pudoris,
 Tarda uerecundis excusat præmia causis.
 Ergo quidæ, tantosq; noui spe consulis annos
 Eluse, dominæ pergunt ad limina Romæ.
 Si minus annucrit precibus, uel cogere certe
 Cunctantem, uotoq; moras ferre paratæ
 Conueniunt ad tecta deæ, quæ candida lucent
 Monte Palatino, glaucis tum prima Mineræ
 Nexa comam solijs, fuluâq; intexta micantem

S 3

CLAVDIANI IN LAVDES

†togam Vestē Tagum, tales profert Hispania uoces:
 Cuncta mihi semper Stilico quaecumq; poposci
 Concessit, tantumq; suos inuidit honores.
 Augusti potuit sociari continere fasces,
 Iam negat & genero: si non ut ductor ab orbe
 Quem regit accipiat saltem cognatus ab aula.
 Exiguum ne putat quod sic amplexus Iberam
 Progeniem: nostros immoto iure nepotes
 Sustinet: ut patrium commendet purpura Betym?
 Quod pulchro Mariae secundet germine regnum?
 Quod domini speratur auus? Tum flaua repxo
 Gallia crine ferox, euinctaq; torque decoro,
 Binaq; gesta tenens, animoso pectore satur:

Qui mihi Germanos solus, Francosq; subegit,
 Cur nondum legitur saltis? cur pagina tantum
 Nescit adhuc nomen? quod iam numerare decebat.
 Vsq; adeo ne leuis pacati gloria Rheni?

Inde Caledonio uelata Britannia monstror,
 Ferro picta genas, cuius uestigia uerrit
 Cæruleus, oceaniq; æstum mentitur amictus.

Me quoq; uicinis pereuntem gentibus, inquit,
 Munivit Stilico, totam quam Scotus Ibernam
 Mouit, & infesto spumauit remige Teihys.
 Illius effectum curis ne bella timerem
 Scottica, ne Pictum tremcrem, ne litore toto
 Prospicerem dubijs uenturum Saxona ueni: s.

¶ Tunc

STILICONIS PANEG. II. 140

Tunc spicis, & dente comas illustris eburno,
 Et calido rubicunda die, sic Africa futur:
 Sperabam nullas trabes Gildone perempto
 Nasci posse moras: etiam nunc ille repugnat?
 Et tanto dubitat fasces præbere triumpho?
 Qui mihi Maurorum penitus lachrymabile nomen
 Ignorare dedit. Post hæc Oenotria lentis
 Vitibus intorquens hederas, & palmitè largo
 Vina fluens: Si uos adeo Stilicone curules
 Augeri flagrat, ait, quas sola iuuare
 Fama potest: quanto me dignius incitat ardor,
 Ut præsentè fruatur, conscendentemq; tribunal
 Prosequar, atq; anni pendentem claustra salutem.

Talibus alternant studijs, Romamq; precantes
 Pro cunctis hortantur cat. Nec segius illa
 Paruit officio, raptis sed protinus armis
 Ocyor excusso per nubila sydere tendit:
 Transuehitur Thufcos, Apenninusq; uolatu
 Stringitur, Eridanus clypei iam fulgurat umbra,
 Constitit autè ducem, tetrica nec Palladè uultu
 Deterior, nec Marte minor, tremitt ore corusco
 Iam domus, & summe tangunt laquearia cristæ.
 Tum prior attonitum gratis affata querelis.

Seruatas Stilico per te uenerandè curules
 Ornatas necdum fateor, quid profuit anni
 Seruilem pepulisse notam? defendis honorem

S A

CLAVDIANI IN LAVDES

Quem fugis & spernis, tanta quem mole tueris
 Respiis oblatum, pro quo labente resistis.
 Quenam causa moræ? quonā cunctabere rursus
 Ingenio? nullus Boreæ metus, omnis & Austri
 Ora silet. cecidit Maurus, Germania cecidit,
 Et Ianum pax alta ligat: te consule necdum
 Digna feror, titulum ne leuem paruiq; nitoris
 Credimus, Augusti quo se decorare fatentur?
 Sub iuga quo gentes captiuis regibus egi.
 Non si prodigijs casus natura futuros
 Signat, polluimur macula, quod rebus Eois
 Omen erat, quanquam nullis mihi cognita rebus
 Fabula, uix tanto risit de crimine rumor.
 Opprobrijs stat nulla fides, nec littera uenit
 Vulgatura nefas: in quo uel maxima uirtus
 Est tua, quod nostros qui consulis omnia patres
 De monstris taceas pellendis, deniq; nulla
 Dedecoris sanctum uiolant oracula coetum,
 Nec mea funestum uersauit curia nomen.
 Pars sceleris dubita esse fuit, quæcunq; profana
 Pagina de primo uenisset limite Phœbi,
 Ante fretum deleta mihi, ne turpia castis
 Auribus Italiae factorum exempla nocerent.
 Publicus ille furor, quantum tua cura peregit
 Secretum meruit: lætetur quisquis Eois
 Scribere desierit, fastos portenta Gabinos

Ista

STILICONIS PANEG. II. 141

Ista latent, propriam labem ter si se laborent.
 Cur ego quæ nunquam didici, sensi uel creatum
 Gratulor exemptum? delicti poenitet illos.
 Nos nec credidimus, fuerit tamen omnibus unum
 Crimen, & ad nostras manauerit usq; secures.
 Plus ideo sumenda tibi fastigia iuris,
 Ne pereat tam prisceus honos, qui portus honorum
 Semper erat, nullo sarciri consule damnum
 Excepto Stilicone potest: bene præscia tempus
 Mens tua distulerat: titulo tunc crescere posses,
 Nunc per te titulus: consul succurre grauat
 Consulibus: quicumque fuit, quicumq; futurus
 Annum redde tuum, quem mox secuta sequatur
 Posteritas, nec iam doleat defensa uetustas.
 Sit trabeis ultor Stilico, Brutusq; repertor.
 Libertas populi primo tunc consule Bruto
 Reddita per fasces, hic fasces expulit ipsis
 Seruitium, instituit sublimem Brutus honorem,
 Afferuit Stilico, plus est seruasse repertum,
 Quam quæsiisse nouum, quid tardius ore uerendo
 Annuis? insolitus frontem circumfuit ignis?
 Tandem uince tuum, qui uincis cuncta pudorem.
 Hoc etiam, quamuis corrumpi munere nullo
 Te certum est, mirare libens, ac suscipe cinctus,
 Quos tibi diuino mecum Tritonia duxit
 Pectine: tincta simul repetito murice fila

S T

CLAVDIANI IN LAVDES

Contulimus pensis, & eodem neuimus auro,
 Aurea quo Lachesis sub te mihi secula texit.
 Hic ego promissam sobolem, sperataq; mundo
 Pignora preelusi: ueram mox ipse probabis
 Me uatem, nostræq; fidem uenientia telæ
 Fata dabunt. dixit, gremioq; regentia profert
 Dona, graues auro trabecas, insigne Minervæ
 Spirat opus, rutilis hic pingitur aula columnis,
 Et sacri Mariæ partus, Lucina dolores
 Solatur, residet fulgente puerpera lecto.
 Sollicitæ iuxta palleseunt gaudia matris.
 Susceptum puerum redimitæ tempora Nymphæ
 Auri fonte lauant: teneros de flamine risus
 Vagitusq; audire putes. iam creuerat infans
 Ore ferens patrem, Stilico maturior æuo
 Martia rectoro tradit præcepta nepoti.
 † fucantem Parte alia spumis † fiamantem Serica frena
 Purpureo primæ signatus flore iuuentæ
 Eucherius flectebat equum, iaculisq; uel arcu
 Aurea purpureos tollentes cornua ceruus,
 Aureus ipse ferit. Venus hic inuicta columbis,
 Tertia regali iungit connubia nexu,
 Pennatiq; nurum circumstipantur amores
 Progenitam Augustis, Augustorumq; sororem.
 Eucherius timido iam flammea subleuat ore
 Virginis, arridet læto Thermantia fratri.

Nam

STILICONIS PANEG. II. 142

Nam domus hæc utroq; petit diademata sexu,
 Reginasq; parit, reginarumq; maritos.
 Talibus inuitat donis, dextræq; † regendum
 Diua simul porrexit ebur, solemnibus urnam
 Commouet auspicijs, aurbusq; incepta secundat.
 Tunc habiles humeros armis, dea uestibus ambið
 Romuleis. Latij sederunt pectore cultus,
 Loricæq; locum decuit toga. Talis ab Istro
 Vel Scythico uictor rediens Gradius ab axe,
 Deposito mitis clypeo, candentibus urbem
 Ingreditur trabecatus equis, spaciosa Quirinus
 Frena regit, currumq; patris Bellona † cruentat
 Ditis exuiuis, tendentem ad sydera quercum,
 Præcedit: licetorq; Metus cum fratre Pauore
 Barbara ferratis innectunt † terga catenis,
 Velati galeas lauro: propiusq; iugales
 Formido in gentem uibrat succincta securim.

Vidit ut optato se consule Roma potitam:
 Nunc, ait, Elysi lucos irrumperè campi
 Nunc libet, ut tanti Curijs miracula uoti
 Fabriiisq; feram, fame qui uulnere nuper
 Calcatam fleuere togam. iam prata choreis
 Pulsent, nec rigidos pudeat luisse Catones.
 Audiat hoc senior Brutus, Poenisq; tremendi
 Scipiadæ, geminis tandem quod libera damnis
 Vnius auxilio fusesces, Libyamq; recepi.

†gerendū

†cruentat

†colla

CLAVDIANI IN LAVDES

Quod superest unum precibus fortissime consul
 Adde meis, urbiq; tuum largire parumper
 Quem rogat aduentum, quam tu belloq; fameq;
 Depulsa terris iterum regnare dedisti,
 Splendida suscipiant alium te rostra Camillum,
 Vltorem uideant, seruatoremq; Quirites.
 Vt populus que ductor amas, quibus Africa per te,
 Nec prius auditas Rhodanus iam donat aristas:
 Vt mihi uel Masila Ceres, uel Gallica prosit
 Fertilitas, messesq; ferat nunc humidus Auster,
 Nunc Aquilo, cunctis ditefcant horrea uentis.
 Que tunc Flaminiam stipabunt millia uulgi?
 Fallax o quoties rumor deludet amorem
 Suspensum, ueniens omni dum credevis hora?
 Spectabant cupidae matres, spargentur & omnes
 Flore uix superet quam Pythia limina consul
 Arduus, antiqui species Romana senatus
 Pompeiana dabunt, quantos profcena p lausus
 Ad caelum, quoties uallis tibi Martia ducet
 Nomen, Auentino Pallantæoq; recessu.
 Nunc te conspiciam castris perimite relictis,
 Mox & cum genero trabeis uisura secundis.
 Hæc dum Roma refert, iam fama loquacibus alis
 Peruolat oceanum, linguis & mille citatos
 Festinare iubet proceres, nullisq; senectus,
 Non iter, hybernis obstant nec flatibus Alpes.

Vincit

STILICONIS PANEG. II. 143

Vincit amor meriti pridem, clariq; uetustis
 Fascibus ad focij properant, & uindictis annum.
 Sic ubi fecunda reparauit morte iuuentam,
 Et patrios idem cineres, collectaq; portat
 Vnguibus ossa pijs, Nilisq; ad littora tandem
 Vnicus extremo Phoenix procedit ab Euro,
 Conueniunt Aquilæ, cunctæq; ex orbe uolucres,
 Vt solis mirentur auem, procul ignea lucet
 Ales, odorati redolent cui cinnama busti.
 Nec minor in cælo chorus est. Exultat uterq;
 Theodosius, diuinq; tui: sol ipse quadrigis
 Vere coronatus, dignum tibi præparat annum.
 Est ignota procul, nostræq; imperuia menti
 Vix adeunda deis, amorum squalida mater,
 Immensi spelunca æui: quæ tempora uasto
 Suppeditat, reuocatq; sinu: complectitur antrum
 Omnia qui placido consumit numine serpens,
 Perpetuumq; uiret squamis, caudamq; reducto
 Ore uorat, tacito relegens exordia lapsu.
 Vestibuli custos uultu longæua decoro,
 Ante fores natura sedet, cunctisq; uolantes
 Dependens membris animæ: man sura uerendus
 Scribit iura senex, numeros qui diuidit astris,
 Et cursus, stabilesq; moras, quibus omnia uiuunt,
 Ac pereunt: fixis cum legibus ille recenset,
 Incertum quid Martis iter, certumq; tonantis

CLAVDIANI IN LAVDES

Proficiat mundo, quid uelox semita lunæ,
 Pigraq; Saturni, quantum Cytherea sereno
 Curriculo, Phœbiq; comes Cyllenius erret.
 Illius ut Phœbus ad limen constitit antri,
 Occurrit natura potens, seniorq; superbis
 Canicem inclinat radijs: tunc sponte reclusos
 Laxauit postes Adamas, penetrare profundum
 Panditur, & sedes, æuiq; arcana patefcunt.
 Hic habitant uario facies distincta metallo
 Secula certa locis, illic glomerantur abena;
 Hic ferrata rigent, illic argentea cadent
 Eximia regione domus, contingere terris
 Difficilis, stabat rutili grex aureus anni.
 Quorum præcipuum precioso corpore Titan
 Signandum Stilicone legit, tunc imperat omnes
 Ponè sequi, diuisq; simul compellat euntes.
 En cui distulimus melioris secla metalli
 Consul adest, ite optati mortalibus anni
 Ducite uirtutes hominum, florefcite rursus
 Ingenijs, hilares Baccho frugumq; feraces.
 Non inter geminos anguis glaciale Trionis
 Sibilet, immodico nec frigore sæuiat Vrfa.
 Non toruo fremat igne Leo, nec brachia Cancri
 Vrat atrox æstas, madida nec prodigus urnæ
 Semina prærupto dissoluat Aquarius imbres.
 Phrixæus roseo producat fertile cornu

Vcr

STILICONIS PANEG. II. 144

Ver Aries, pingues nec grandine tundat oliuas
 Scorpius, autumni maturet gramina Virgo.
 Lenior & grauidis allatret Syrius uuis.
 Sic fatus, croceis rochantes tignibus hortos
 Ingreditur, uallemq; suam, quam flammæus ambit
 Riuus, & irriguis largum iubar ingerit herbis
 Quas Solis pascuntur equi: flagrantibus inde
 Casariem fertis, & lutca lora, iuabasq;
 Subligat alipedum, gelidas hinc lucifer ornât
 Hinc Aurora comas, iuxtaq; arridet habenis
 Aureus, & nomen prætendit consulis annus,
 Inq; nouos iterum reuoluto cardine cursus
 Scribunt æthereis Stiliconem sydera fastis.

† finibus

PANEG. II. IN LAVDES STILI
 CONIS FINIS.

CLAUD. TERTIAE PANEG. IN
 laudes Stiliconis præfatio.

MAior Scipiades, Italis qui solus ab oris
 In proprium uertit Punica bella caput,
 Non sine Pierijs exercuit artibus arma:
 Semper erat uatum maxima cura duci.
 Gaudet enim uirtus testes sibi iungere Musas:
 Carmen amat, quisquis carmine digna gerit.
 Ergo seu patrijs primæuis manibus ultor,
 Subderet Hispanum legibus oceanum,

† ductus

CLAVDIANI IN LAVDES

Seu Tyrias certa fracturus cuspide uires,
 Inferret Libyco signa tremenda mari.
 Hæreat doctus lateri, castrisq; solebat
 Omnibus in medias Ennius ire tubas.
 Illi post lituos pedites fauere canenti,
 Laudauitq; noua cæde cruentus eques.
 Quumq; triumpharet gemina Carthagine uicta,
 Hanc uindex patris uicerat hanc patriæ.
 Quum longi Libyam tandem post funera belli
 Ante suas mœstam cogeret ire rotas.
 Aduexit reduces secum uictoria Musas,
 Et fertum uati Martia laurus erat.
 Noster Scipiaes Stilico: quo concidit alter
 Annibal, antiquo seuior Annibale.
 Te mihi post quintos annorum Roma recursus
 Reddidit, & notis iussit adesse suis.

CL. CLAVDIANI IN LAVDES
 STILICONIS PANEGY
 RIS TERTIA.

Vem populi plausu, procerum quem
 uoce petebas
 Aspice Roma uirū. iam tempora des
 sine longæ
 Dinumerare uicæ, uisq; assurgere semper

Pulvere,

STILICONIS PANEG. III. 145

Pulvere, non dubijs ultra torquere uotis.
 Totus adest oculis, aderat qui mentibus olim,
 Spe maior, fama melior, uenerare curulem,
 Quæ tibi restituit fides: complectere dextram
 Sub iuga quæ Pœnos iterum Romana redegit.
 Excipe magnanimum pectus quo frena reguntur
 Imperij, cuius libratur sensibus orbis.
 Os sacrum quod in ære colis, miraris in auro,
 Cerne libens: hic est felix bellator ubiq;
 Defensor Libyæ, Rheni pacator & Istri.

¶ pro te
 ¶ calculator

Ostentare suos prisco si more labores,
 Et gentes cuperet uulgo monstrare subactas,
 Certarent utroq; pares à cardine laurus.
 Hæc Alemanorum spolijs, Australibus illa
 Ditiorexuijs: illinc flauente Sicambri
 Cæsarie, nigris hinc Mauri erimibus irent.
 Ipse albis ueheretur equis: currumq; sequutus
 Laurigerum, festo fremisset carmine miles.
 Hi simulos traherent reges, hi facta metallis
 Oppida, uel montes captiuamq; flumina ferrent.
 Hinc Libyci fractis lugerent cornibus annes:
 Inde catenato gemeret Germania Rheno.
 Sed non immodicus proprij iactator honoris
 Consul Roma tuus, non illum præmia tarium,
 Quam labor ipse uuat: strepitus sistit, et inanes,
 Inq; animis hominum pompa meliore triumphat.

T

CLAVDIANI IN LAVDES

Non alium certe Romanæ clarius arces
 Suscepere ducem, nec quum cedente rediret
 Fabritius Pyrrho, nec quum Capitolia curru
 Pellææ domitor Paulus conscenderet aulæ.
 Nec similis latias patefecit gloria portas.
 Post Numidas Mario, post clastica Martis Eoi,
 Pompeio, nulli pars æmula desuit unquam,
 Quæ grauis obstreperet laudi stimulisq; malignis,
 Facta sequebatur quamuis ingentia liuor.
 Solus hic inuidiæ fines uirtute reliquit,
 Humaniq; modum, quis enim liuescere possit,
 Quod nunquam pereant stellæ? quod Iuppiter olim
 Possideat cælum? quod nouerit omnia Phœbus?
 Est aliquod meriti spatium, quod nulla furentis
 Inuidiæ mensura capit. ductoribus illis
 Præterea diuersus erat fauor: æquior ille
 Patribus, inuisus plebi, popularibus illi
 Munito studijs, languebat gratia patrum.
 Omnis in hoc uno uarijs discordia celsit
 Ordinibus: lætatur eques, plauditq; senator,
 Votaq; patrio certant plebæa fauori.
 O felix, seruata uocat quem Roma parentem.
 O mundi communis amor, cui militat omnis
 Gallia, quem regum thalamis Hispania necsit,
 Cuius & aduentum crebris petiere Quirites,
 Vocibus, & meruit genero præstante senatus.

Non

STILICONIS PANEG. III. 146

Non sic uirginibus flores, non frugibus imbres,
 Prospera non seſis optantur flamina nautis,
 Vt tuus aspectus populo, quæ numine tanto
 Littora fatidicas attollunt Delia lauros,
 Venturi quoties affulsit Apollinis arcus?
 Quæ sic aurifero Pactoli fonte tumescit
 Lydiæ, quum domitis apparuit Euchiis Indis?
 Nonne uides & plebe uias, & tecta latere
 Matribus? hic Stilico cunctis inopina relaxit
 Tepectore salus: septem circumspice montes
 Qui solis radios auri fulgore læcessunt,
 Indutosq; arcus spolijs, æquataq; templa
 Nubibus, & quicquid tanti struxere triumphi.
 Quantum profueris, quantum seruaueris urbem,
 Attonitis metire oculis. hæc fabula certe
 Cuncta forent, si ð Rbenus adhuc incuberet Austro. †Poenus
 Mos erat in ueterum castris, ut tempora quereus
 Velaret, ualidis fuso qui uribus hoste,
 Casurum potuit morti subducere ciuem.
 At tibi quæ poterit pro tantis ciuica reddi
 Mœnibus? aut quantæ pensabunt facta coronæ?
 Non solum populi uitam debere fatetur
 Armis Roma tuis, sed quod iucundior esset,
 Lucis honoratæ fructus uenerabile famæ,
 Pondus, & amissas uires & regna recepit.
 Iam non prætumidi supplex orientis ademptam

T 2

CLAVDIANI IN LAVDES

Legatis poscit Libyam, famulos ue precatur
 (Dictu turpe) suos, sed robore freta Gabino
 Te duce Romana tandem se uindicat ira.
 Ipsa iubet signis, bellaturoq; togatus
 Imperat, & spectant Aquilæ decreta senatus.
 Ipsa tibi trabeas ultro dedit, ipsa curulem
 Obtulit, hæc ultro fastos ornare cõguit.
 Nil perdit decoris prisce, nec libera querit
 Secula, quum donet fasces, quum prælia mandat.
 Seq; etiam creuisse uidet, quis Gallica ruræ
 Quis meminit Latio Senonum seruisse Ligones?
 Aut quibus exemplis fecunda Tybris ab Arcto
 Vexit Lingonico sudatas uomere messes?
 Auxilium non illa seges modo præbuit urbi,
 Sed fuit indicio, quantum tibi Roma liceret:
 Ammonuit dominæ gentes, instarq; trophæi
 Retulit ignotum gelidis uestigial ab oris.

† Hæc † Hoc quoq; maiestas augefcit plena Quirini
 Rectores Libyæ, populo quod iudice pallent,
 Et post emeritas moderator quisq; secures
 Discrimen letale subit: quod Pœnus arator
 Intulerit, madidus quantum transmissit Auster.
 Ardua qui late terris responsa dedere,
 Hinc trepidat humiles: tremuit quos Africa nuper,
 Cernunt rostra reos, cani uirtutibus æui
 Materiam pandit Stilico, populumq; uetusti

Culminis

STILICONIS PANEG. III. 147

Culminis immemorem, dominandi rursus in usum
 Excitat, ut magnos calcet metiendus honores.
 Pendat iustitia crimen, pietate remittat
 Errorem, purosq; probet, damnatq; nocentes,
 Et patrias iterum clemens exerceat artes.
 Fallitur egregio quisquis sub principe credit
 Seruitium: nunquam libertas gratior extat,
 Quam sub rege pio, quos præficit ipse regendis
 Rebus: ad arbitrium plebis, patrumq; reducit
 Conceditq; libens, meritis seu præmia poscant,
 Seu punire uelint: posito iam purpura fastu,
 De se iudicium non indignatur haberi.
 Sic docuit regnare socer, sic casta iuuentæ
 Frena dedit, teneros his moribus imbuit annos.
 Verior Augusti genitor, fiducia belli,
 Pacis consilium, per quem squalore remoto
 Pristina Romuleis in floruit artibus ætas:
 Per quem fracta diu, translataq; penè potestas
 Non oblita sui, seruilibus exulata aruis,
 In proprium seducta larem: uictoria reddit
 Fata solo, fructurq; iterum quibus hæserat olim
 Auspicijs, capitiq; errantia membra reponit.
 Proxime dis consul, tantæ qui prospicis urb,
 Quæ nihil in terris complectitur altius æther:
 Cuius nec spatium uisus, nec corda decorem,
 Nec laudem uox ulla capit, quæ luce metalli

T 3

CLAVDIANI IN LAVDES

Aemula vicinis fastigia conferit astris.
 Quæ septem scopulis zonas imitatur olympi,
 Armorum, legumq; parens: quæ fundit in omnes
 Imperium, primumq; dedit cunabula iuris.
 Hæc est exiguis quæ finibus orta, retendit
 In geminos axes, paruaq; à sede profecta
 Disperfit cum sole manus: hæc obuia fati
 Innumeras uno gereret cum tempore pugnas:
 Hispanas caperet, Siculas submitteret urbes,
 Et Gallum terris prosterneret, æquore Pœnum.
 Nunquam succubuit damnis, & territa nullo
 Vulnere, post Cannas maior, Trebiamq; fremebat,
 Et quum iam premerent flammæ, murumq; feriret
 Hostis, in extremos aciem mittebat Iberos.
 Nec stetit oceano, remisq; ingressa profundum,
 Vincendos alio quæ fuit in orbe Britannos.
 Hæc est in gremium uictos quæ sola recepit,
 Humænumq; genus communi nomine fouit,
 Matris, non dominæ ritu: ciuesq; uocauit
 Quos domuit, nexuq; pio longinqua reuinxit.
 Huius pacificis debemus moribus omnes,
 Quod ueluti patrijs regionibus utitur hospes,
 Quod sedem mutare licet, quod cernere Thulens,
 Rursus & horrendos quondam penetrare recessus.
 Quod bibimus passim Rhodanæ, potamus Orontæ,
 Quod cuncti gens una sumus, nec terminus unquam

Romanæ

STILICONIS PANEG. III. 148

Romanæ ditionis erit, nam cætera regna
 Luxuries uitijs, odijsq; superbia uertit.
 Sic male sublimes fregit Spartanus Athenas,
 Atq; idem Thebis cecidit, sic Medus ademit
 Assyrio, Medoq; tulit moderamina Perses.
 Subiecit Persen Macedo, cessurus & ipse
 Romanis, hæc augurijs firmata Sibyllæ,
 Hæc sacris animata Numæ est, hinc fulmina uibrat
 Iuppiter, hanc tota Tritonia Gorgone uelat.
 Arcanas huc Vesta faces, huc Orgia secum
 Transtulit, & Phrygios genitrix turrata leones.
 Huc depulsurus morbos Epidaurius hospes
 Reptauit placido tractu, uetumq; per undas
 Insula Pœonium texit Tyberina draconem.
 Hanc tu cum superis Stilico præclare tueris:
 Protegis hanc clypeo, matrem regumq; ducumq;
 Præcipueq; tuam, dedit hæc exordia lucis
 Eucherio: puerumq; ferens hic regia mater
 Augusto monstrauit auo: letatus at ille
 Sustulit in Tyria reptantem uisceribus nepotem,
 Romæq; uenturi gaudebat præscia fati,
 Quod te iam toto meruisset pignore ciuem.
 Nec tamen ingratum, nec qui tua facta referre
 Nesciat, hunc credas populum: si uolueris priscos
 Annales libeat, quoties hinc prælia sumpsit
 Pro socijs, quoties dono concessit amicis

† pectore
 † beneficia

T 4

CLAVDIANI IN LAVDES

Regibus, Ausonio quæsitâ sanguine terras.
Publica sed nunquam tanto se gratia fudit
Assensu (quis enim princeps hæc omnibus egit
Obsequijs?) sese dominum patremq; uocari,
Quin tibi continuis resonent conuexa diebus.

Macte nouis consul titulis, Mauortia plebes
Te dominum Bruto non indignante fatetur.
Et quod adhuc nullo pouit terrore coacta
Libertas Romana pati, Stiliconis amori
Detulit. exulta ut auidi quocunq; decorus
Conspiciare loci, nomenq; ad sidera tollunt,
Nec uaga dilecto satiantur lumina uultu:
Seu circum trabecis fulgentibus aureus intres,
Seu celebres ludos folio seu fultus eburno
Cingas iure forum: denso seu turbine uulgi

†circundet

Circumsisa tuæ conscendant rostra secures.
Quæ uero procerum uoces, quam certa sacre
Gaudia: quum totis exurgens ardua pennis

†alas

Ipsa duci sacras Victoria panderet tædes,
Et palma uiridi gaudens, & amicta trophæis.
Custos imperij uirgo, quæ sola mederis
Vulneribus nullumq; doces sentire laborem:
Seu tibi Dictæe placuerunt astra Coronæ,
Seu magis æstiuo sedes uicina Leoni,
Seu sceptrum sublim: Iouis, seu Palladis ambis
Ægida, seu sesei mulces suspiria Martis,

Adfis

STILICONIS PANEG. III. 149

Adfis perpetuum Latio, uotisq; senatus
Annue diua tui: Stilico tua sepius ornet
Limina, teq; simul rediens in castra reducat.
Hunc bellis comitare fauens, hunc redde togatum
Consilij: semper placidis te moribus egit,
Seruauitq; piam uictis, nec polluit unquam
Laurum seuitia, ciuem nec fronte superba
Despicit, aut trepidam uexat legionibus urbem.
Sed uerus patriæ consul cessantibus armis
Contentus lictore uenit, nec inutile querit
Ferri præsidium, solo munitus amore:
Magnarum nec parcus opum, geminare profundas
Distulit impensas, & post miracula castris
Edita, uel genero Romæ maiora referuat.

Auratos Rhodij imbres, nascente Minerva
Indulsiße Iouem perhibent. Bacchoq; paternum
Iam pulsante femur, mutatus palluit Hermus
In precium, uotisq; famem passurus auari.
Ditabat rutilo quicquid Mida tangeret auro:
Fabula, seu uerum canitur, tua copia uincit
Fontem Hermi, taetumq; Mide, pluuiasq; tonantis.
Obscurat ueteres, obscurabitq; futuros
Par donis armisq; manus, si solueret ignis
Quas dedit immanes uili pro pondere massas,
Argenti potuere lacus & flumina fundi.
Nec tibi quæ pariter syluis dominaris & astris,

T 5

CLAVDIANI IN LAVDES

Exiguam Stilico mouit Latonia curam.
 Tu quoq; nobilibus spectacula nostra laboras
 Illustrare feris, summoq; in uertice rupis
 Alpinae socias arcu cessante pudicas,
 Et pharetratarum comitum inuiolabile cogis
 Concilium: ueniunt humeros & brachia nuda,
 Armataeq; manus iaculis, & terga sagittis:
 Incompta, pulchraeq; tamen, sudoribus ora
 Puluerulenta rubent, sexum nec cruda fatetur
 Virginitas: sine lege comae: duo cingula uestem
 Crure tenuis pendere uetant, praecedit amicas
 Flaua Leontodame, sequitur nutrita Licæo
 Nebrophone, telisq; domat quæ Menala The ro,
 Ignea Cretæa properat Britomartis ab Ida,
 Et cursu zephyris nunquam cessura Lycaste.
 †Erymanthe lungunt se geminae metuenda feris in Hecæerge:
 Et soror, optatum numen uenatibus Opis,
 Progenies Scythiæ, diuas nemorumq; potentes
 Fecit Hyperboreis Delos prelatata pruinis.
 Hæ septem uenere duces, exercitus alter
 Nympharum incedunt, acies formosa Dianæ
 Centum Taygeti, centum de uertice Cynthi,
 Et totidem casto genuit quas flumine Ladon.
 Quas ubi collectas uidit, sic Delia cepit:
 O sociæ, mecum thalami quæ iura perosæ,
 Virgineo gelidos percurritis agmine montes,

Cernitis

STILICONIS PANEG. III. 150

Cernitis ut Latio superi communiibus ornent
 Hunc annum studijs: quantos Neptunus equorum
 Donet ab turbe greges, laudi quam nulla canendæ
 Fratris plectra uacent: nostram quoq; sentiat idem,
 Quam meritis debemus opem: non spicula possit
 Iste labor, maneat clausis nunc sicca pharetris,
 Omnis & à solitis noster uenatibus arcus
 Temperet, in solam cruor hic seruetur harenam.
 Retibus & claustris dilata morte tenendæ,
 Ducendæq; feræ, cupidas arcete sagittas,
 Consulis in plausum casuris parcite monstros.
 Accerret diuisa manus, mihi cursus anhelas
 Tenditur ad Syrtis, mecum Dictæa Lycaste
 Et comes Opis eat, steriles iuuat ire per æstus.
 Namq; feras alijs tellus Maurusia donum
 Præbuit, huic soli debet ceu uicta tributum.
 Dum nos horribiles Libyæ scrutamur alumnos,
 Europæ uos interea perquirite saltus,
 Et scopulos, posita ludat formidine pastor,
 Securisq; canat Siliconem fistula syluis.
 Parent numinibus montes, ut legibus urbes.
 Dixit, & extemplo frondosa fertur ab Alpe
 Trans pelagus, cerui currum subiere iugales,
 Quos decus esse deæ primi sub lumine cœli
 Roscida sæcundis concepit luna cauernis.
 Par nitior intactis niuibus, frons discolor auro

†orbe

CLAUDIANI IN LAUDES

Germinat, & spatio summas æquantia fagos.
 Cornua ramo surgunt proceræ metallo.
 Opis fræna tenet, fert retia rara Lycaæ,
 Auratisq; plagas, immortalesq; Molossi
 Latrantes medijs circum iuga nubibus ibant.
 Quinq; aliæ paribus (Phœbe sic iusserat) armis,
 Diuersa regione ruunt, ducitq; cohortem
 Quæq; suam: uariæ formis, & gente sequuntur,
 Ingenioq; canes, illæ grauioribus aptæ
 Morfibus, hæc pedibus celeres, hæc nare sagaces,
 Hirsutæq; fremunt. Cresse, tenuesq; Lacæne,
 Magnaq; taurorum fracturæ colla Britanæ,
 Dalmatiæ lucos abruptaq; brachia Pindi
 Sparsa comam Britomartis agit, tu Gallica cingis
 Lustra Leontodame, Germanorumq; paludes
 Eruis, & si quis defensus arundine Rheni
 Vastus aper nimio dentes curuauerat æuo.
 Nubiferas Alpes, Apenniniq; recessus,
 Garganiq; niues † Heccæerge prompta fatiget.
 Speluncas canibus Thero rimatur Iberas,
 Informesq; cauis ursos detrudit ab antris,
 Quorum sepe Tagus manantes sanguine rictus
 Non satiauit aquis, & quos iam frigore segnes
 Pyrenæa tegit latebrosis frondibus ilæx.
 † Circæis † Cirnæis Siculisq; ingis uenata iura go.
 Nebrophone cæruos, aliasq; in uincula cogit

† Nicharte

† Circæis

STILICONIS PANEG. III. 151

Non seuas pecudes, sed luxuriantis harenæ
 Delicias, pompam memoriū quodcunq; tremendum
 Dentibus, aut insigne iubis, aut nobile cornu,
 Aut rigidum setis capitur: decus omne timorq;
 Sylvarum non caute latent, non mole resistent
 Fortia, non uolucris fugiunt pernicia cursu.
 Hæc laqueis innexa gemunt, hæc clausa feruntur
 Ilignis domibus: fabri nec tigna polire
 Sufficiunt: rudibus sagis texuntur & ornis
 Prondentes caue: rratibus pars ibat onustis
 Per freta uel fluuios, exanguis dextera torpet
 Remigis, & propriam metuebat nauita mercem.
 Per terram pars ducta rotis, longoq; morantur
 Ordine plaustra uias, montanis plena triumphis,
 Et fera sollicitis uehitur captiua iuuenis,
 Explebat quibus antè famem: quotiesq; reflexi
 Conspehere boves, pauidi temone recedunt.
 Iamq; pererratis Libyæ flagrantibus oris,
 Legerat eximios Phœbi germana leones,
 Hesperidas qui sepe fugant, uentoq; citatis
 Terrificant Atlanta iubis, armenta; longe
 Vastant Aethiopum, quorumq; impune fragosa
 Murmura pastores nunquam exceperè per aures.
 Non illos tedæ ardentes, non strata superne
 Lapsuro uirgulta solo, non uocibus hædi
 Pendentis stimolata fames, non fossa sese lit:

CLAVDIANI IN LAVDES

Vltro se uoluerè capi, gaudentq; uideri,
Tante præda deæ, respirant pascua tandem,
Agricolæ reserant iam tuta mapalia Mauri.
Tum uirides pardos, & cætera colligit Austri
Prodigia, immanesq; simul Latonia dentes,
Qui secti ferro in tabulas, auroq; micantes,
Inscripti rutilum cælato consule nomen,
Per proceres & uulgus cant, stupor omnibus Indis.
Plurimus ereptis elephas in glorijs errat
Dentibus: insedit nigra ceruce gementum,
Et fixum dea quassat ebur, penitusq; cruentis
Stirpibus auulsis patulos exarmat hiatus.
Ipsos quinetiam nobis miracula uellet
Ducere, sed pigra cunctari mole ueretur,
Tyrrhenas foetus Libyicos amplexa per undas.
Classica turba sonat, caudamq; à puppe retorquens
In proram iacet usq; leo, uix subleuat unum
Tarda ratis, fremitus stagnis auditur in imis.
Cunctaq; prosiliunt cete, Tyrrhenaq; Nereus
Confert monstra suis, sed non æquare fatetur.

Æquora sic uictor quoties per rubra Lyæus
Nauigat, intorquet clauum Sileus, & acres
Insudant tonsis Satyri, taurinaq; pulsu
Baccharum Bromios inuitant tympana remos:
Transra ligant hederæ, malum cinctus sua uestit
Pampinus, antennis illabitur ebrata serpens,

Perq;

STILICONIS PANEG. III. 152

Perq; mero madidos currunt, soluuntq; rudetes
Lynces, & insolite mirantur carbasa tygres.

Italiuntq;

PANEG. III. IN LAVDES STILI
CONIS FINIS.

CLAVDIANI
PANEGYRIS IN PROBVM ET
PROBINVM ATQVE OLI-
BRIVM FRATRES.

OL qui flammiferis mundum com-
plexus habenis,
Voluis inexhausto redeuntia secula
motu,

Sparge diem meliore coma, crinemq; repexi
Blandius elato surgant temone iugales,
Efflantes roseum frenis spumantibus ignem.
Iam noua germanis uestigia torqueat annus
Consultibus, lætiq; petant exordia menses.
Scis genus Aucheniū, nec te latuere parentes
Auniadæ, nam sæpe soles ductoribus illis
Instaurare uias, & cursibus addere nomen.
His neq; per dubium pendet fortuna pauorem,
Nec nouit mutare uices, sed fixus in omnes
Cognatos procedit honos: quemcunq; requires
Hac de stirpe uirum, certum est de consule nasci.

Trubeans

PANEGYRIS IN PROBVM,

Per sese numerantur aui, semperq; renata
Nobilitate uirent, & prolem fata sequuntur,
Continuum simili seruantia lege tenorem:
Nec quisquam procerum tentat, licet ere uetusto
Floreat, & claro cingatur Roma senatu,
Se iactare parem, sed prima sede relicta
Auchenijs, de iure licet certare secundo.

Haud secus ac tacitam luna regnante per Arcton
Sydere, e cedunt acies, quum fratre retuso,
Aemulus aduersis flagrauerit ignibus orbis.
Tunc iubar Arcturi languet, tunc sulua Leonis
Ira perit, Plastro iam rara intermicat Arctos
Indignata tegit: iam caligantibus armis

† facta Debilis Orion dextram miratur inermem.

Quem prius aggrediar: ueteris quis fata Probini

Nesciat? aut nimias laudes ignoret Olibriē

Viuit adhuc, compleq; uagis sermonibus aures

† obscura Gloria fusa Probi, quam nec uentura silebunt

Lustra, nec ignota rapiet sub nube uetustas.

Illum fama uehit trans aequora, transq; remotas

Tethyos ambages, Atlanteosq; recessus.

Audijt & gelido si quem Maotica pascit

Sub ioue, uel calido si quis coniunctus in axe

Nascentem te Nile bibit. uirtutibus ille

Fortunam domuit, nunquamq; leuantibus alte

Intumuit rebus, sed mens circumfusa luxu

Nouerat

OLIBR. AC PROBINVM. 153

Nouerat intactum uitio seruare uigorem.

Hic non diuitias nigrantibus abdidit antris,

Nec tenebris damnauit opes, sed largior imbre

Sueuerat innumeras hominum ditare cateruas.

Quippe uelut densa currentia munera nimbo,

Cernere semper erat populis undare penates,

Astidos intrare inopes, remeare beatos.

Præcepit illa manus fluuios superabat iberos,

Aurea dona uomens, si quis tellure reuulsa

Sollicitis sodiens imiratur collibus aurum.

Quantum stagna Tagi rudibus stillantia uenis

Effluxere decus, quanto pretiosa metalli

Hermi ripa micat, quantas per Lydia culta

Despumat rutilas diues Pactolus harenas.

Non mihi centenis resonent si uocibus ora,

Multifidusq; ruat centum per pectora Phœbus,

Acta Probi narrare queam: quot in ordine gentes

Rexerit, ad summi quoties fastigia iuris

Venerit, Italiae late cum frena teneret,

Illyricosq; sinus, & quos arat Africa campos.

Sed nati uicere patrem, solitq; merentur

Victores audire Probi: non contigit illi

Talis honor, prima cum parte uiresceret æui.

Non consul cum fratre fuit. Vos nulla fatigat

Cura diu maior a petens, non anxia mentem

Spes agit, & longo tendit præcordia uoto.

V

† trimatur

PANEG. IN PROBVM ET

Cœpistis quo finis erat. primordia uestra
Vix pauci meruere senes. metasq; tenentis,
Ante genas dulces quàm flos iuuenilis inumbret,
Orasq; ridenti lanugine uestiat ætas.

Tu precor ignarum doceas Parnasia uatem,
Quis deus ambobus tanti sit muneris auctor.
Postquam fulmineis impellens uiribus hostem
Belliger Augustus trepidas laxauerat Alpes,
Roma Probo cupiens dignas persoluere grates,
Sedula pro natis dominum flexura rogando
Ire parat: famuli currum iunxere uolantem.

Impetus, horribilisq; metus, qui semper agentes
Prælia cum fremitu Romam comitantur anhelos,
Sive petat Parthos, seu cuspide turbet Hidaspen.

†mittit Hic ligat axe rotas, hic sub iuga ferrea Æne sit
Cornipedes, rigidisq; docet seruire lupatis.
Ipsa triumphatis quæ possidet æthera regnis
Asililit, innuptæ ritus imitata Mineruæ.
Nam neq; cæsariem crinali stringere cultu,
Colla nec ornatu patitur mollire retorto,
Dextrum nuda latus, nitidos exerta lacertos.
Audacem retegit mammam, laxumq; coërcens
Mordet gemma sinum, nodus qui subleuat enssem
Album puniceo reclusus discriminat ostro.
Miscetur decori uirtus, pulcherq; seuro
Armatur terrore pudor, galeæq; minaci

Flaua

OLIBR. AC PROBIVM. 154

Flaua cruentarum prætenditur umbra iubarum:

Et firmidato clypeus Titana læcessit

Lumine, quem tota uariar at Mulciber arte:

Hic patrius Mauortis amor, sociusq; notantur

Romulei: post annis inest, & bellua nutrix:

Electro Tyberis, pueri formantur in auro:

Tingunt era lupam, Mauors adamante coruscat.

Iam simul emisiss rapido uelocior Euro

Fertur equis, stridunt Zephyri, cursuq; rotarum

Sauicia diuiduis clarescunt nubila sulcis:

Nec traxere moras, sed lapsu protinus unò

Quem poscunt tetigere locum, quem sine sub unò

† Augustare aditum curuis anfractibus Alpes,

† Augustat

Claustraq; congestis scopulis durissima tendunt,

Non alia referanda manu, sed per uia tantum

Augusto, geminisq; fidem mentita tyrannis.

Semirute turres, auulsaq; mœnia fumant.

Crescunt in tecumulū strages, uallemq; profundam

† tumulum

Aequa uere iugis, stagnant in immensa cruore

† immetia

Corpora, in traduntur permixto funere manes.

† turbacue

Haud procul exacto lætus certamine uictor

Cessite gramineo confederat, arbore sultus.

Accliuos humeros; dominum gauisa coronat

Terra suum, surgunt toris maioribus herbe.

Sudor adhuc per membra calet, crebroq; recurrit

Halitus, & placidi radian in caside uultus.

V 3

PANEG. IN PROBVM, ET

Qualis letifera populatus caede Gelonos
 Procubat horrendus Getico Gradiuus in aruo.
 Exuias Bellona leuat, belliq; tepentes
 Puluere soluit equos: immensaq; cornu in hastam
 Porrigitur, tremullisq; ferit splendoribus Hebrum.
 Vt stetit ante ducem discussas Roma per auras,
 Conscia tunc sonuit rupes, & inhorruit acri
 Maiestate nemus. prior hic, O numen amicum
 Dux ait, & legum genitrix, longeq; regendo

†addicta Circumsusa polo, consors & adiuncta tonanti,
 Dic agendum quae causa uiae: cur deseris arces
 Ausonias, coelumq; tuum: dic maxima rerum,
 Non ego uel Libycos cessent tolerare labores,
 Sarmaticos ue pati medio sub frigore coros,
 Si tu Roma uelis. pro te quascunq; per oras
 Ibinus, & nulla sub tempestate timentes,
 Solstitio Meroen, bruma tentabinus Istrum.

Tum regina refert: Non me latet inclitic rector,
 Quod tua pro Latio uictricia castra laborent.
 Nec quod seruitium rursus furiaq; rebelles,
 Edomite paribus sub te cecidere triumphis.
 Sed precor hoc donum cum libertate recenti
 Adicias, si uera manet reuerentia nostri.
 Sunt mihi pubentes alto de semine fratres
 Pignora chara Probi, festa quos luce creatos
 Ipsa meo foni gremio, cum abula paruis

Ipsa

OLIBR. AC PROBINVM. 155

Ipsa dedi, cum matris onus Lucina beatum
 Solueret, & magnos praeferrent sidera partus.
 His ego non Decios pulchros, fortes ue Metellos
 Praeulerim: non qui Pcenum domuere ferocem
 Scipiadus, Gallisq; genus fatale Camillos.
 Pierijs pollent studijs, multoq; redundant
 Eloquio, nec desidijs dapibus ue paratis
 Indulgere iuuat, nec tanta licentia uitae
 Arripit, aut mores aetas lasciuia relaxat:
 Sed grauibus curis animum sortita senilem,
 Ignea longaeuo frenatur corde iuuentus.
 Illis quam propriam ducunt ab origine sortem,
 Oramus praebere uelis, anniq; futurum
 Deuoucas uenientis iter, non improba posco,
 Non infaeta dabis, domus haec de more requirit.
 Annue, sic nobis Scythicus famuletur Araxes,
 Sic Rhenus per utrumq; latus: Medisq; subactis,
 Nostra Semiramiae timeant insignia turres.
 Sic fluat attonitus Romana per oppida Ganges.

Ductor ad haec: Optata iubes, ultroq; uolentem
 Diua rogas, non haec precibus tentanda fuissent.
 Usque ad eone meam condunt obliuia mentem,
 Ut pigeat meminisse Probi: quo iudice totam
 Vidimus Hesperiam, fessasq; resurgere gentes.
 Antè dabunt hyemes Nilum, per flumina damae
 Errabunt, glacieq; niger damnabitur Indus.

PANEG. IN PROBVM ET

Ante Thyestæis iterum conterrita mensis
Intercisa dies refugos uertetur in ortus,
Quam Probus à nostro posuit discedere sensu.

Dixerat, & uelox iam nuncijs aduolat urbem.

† Plausibus
Extemplo strepuere chori, collesq; canoris
† Pulsibus impulsis septena uoce resultant.

Lætatur ueneranda parens, & pollice docto
Iam parat auratas trabes, curruq; micantes
Stamine, quod molli tondent de stipite Seres,
Frondea lanigeræ carpentes uellera soluæ:
Et longum tenues tractus producit in aurum,
Filaq; concreto cogit squallere metallo.

Qualis purpureas præbebat candida uestes
Numinibus Latona suis, cum sacra redirent
Ad loca nutriticis, iam non errantia Deli.

† Tertis
Illa feros saltus, & desolata relinquens
Menala, lassato Cretam uenatibus arcu.
Phœbus adhuc nigris rorantia tela uenenis
Extincto Pythone ferens: tunc insula notos
Lambit amica pedes, ridetq; Aegæus alumnis
Lenior, & blando testatur gaudia fluctu.
Sic Proba præcipuo natos exornat amictu:
Quæ decorat mundum, cuius Romana potestas
Fœtibus augetur, credas ex æthere lapsam
Stare pudicitiam, uel sacro thure uocatam
Iunonem in achijis oculos aduertere templis.

Talem

OLIBR. AC PROBINVM. 159

Talem nulla refert antiquis pagina libris,
Nec Latia cecinerit tubæ, nec Græca uetustas:
Coniuge digna Probo: nam tantum cœtibus extat
Fœmineis, quantum supereminet ille maritos:
Ceu sibi certantes sexus qui possit uterq;
Hunc legere ad herum, taceat Nereida nuptam
Pelione duplici fœcundam consule matrem
Felicemq; uterum, qui nomina parturit annis.

Vt sceptrum gessere manu, membrisq; rigentes
Aptauere togas, signum dat summus hiulea
Nube pater, gratamq; facem per inane rotantes
Prospera uibrati, tenuerunt omnia nimbi.

† omnia

Accepit sonitus curuis Tyberinus in antris,
Ima ualle sedens, arrectis auribus hæsit.
Vnde repentinus populi fragor: illicet herbis
Pallentes thalamos, & structa cubilia musco
Deserit, ac nymphis dominam commendat herilem.
Illi glauca nitent hirsuto lumina uultu,
Cæruleisq; infecta notis, reddentia patrem
Oceanum: crispò densantur gramine colla.
Vertice luxuriat toto crinalis harundo:
Quam neq; fas zephyris frangi, nec sole perustam
Aestiuo candore mori, sed uiuida frondet
Aequæuum complexa caput: taurina leuantur
Cornua, temporibus raucos sudantia riuos.
Distillant per pectus aquæ, frons hispida manat

V 4

Trepescit Imbribus, in liquidos fontes se barba recepit.

Palla graues humeros uelat, quam neuerat uxor,
Illi percurrrens uitreas sub gurgite telas.

Est in Romuleo procumbens insula Tybri,
Qua mediis geminas interfluit alueus urbes
Discretas subeunte freto, pariterq; minantes,
Ardua turrigeræ surgunt in culmina ripæ.
Hic festit, & solum prospexit ab aggeræ uotum:
Vnanimes fratres iunctos stipante senatu
Ire forum, strictasq; procul radiare secures,
Atq; uno bijuges tolli de limine fasces.

Obstupuit uisu, suspensaq; gaudia uocem
Oppressam tenuere diu, mox inchoat ore.

Respice si tales iactas aluisse fluentis
Eurotas, Sparte ue tuis, quid protulit æquum
Falsus olor, ualido quamuis decernere cæstu
Norint, & ratibus sæuas arcere procellas.

En noua Læcis soboles fulgentior astris.
Ecce mei ciues, quorum iam signifer optat
Aduentum, stellisq; parat conuexa futuris.

Iam per noctiuagos dominetur Olibrius axes,
Pro Polluce rubens, pro Castore flamma Probini.
Ipsi uela regent, ipsi dominantibus auras
Nauita tranquillo moderabitur æquore pinum.
Nunc pateras libare deis, nunc soluere multo
Nectare corda libet: niueos iam pandite cœtus

Naiades

Naiades, & totum uiolis prætexite fontem.
Mella ferant syluæ, iam profluat ebrius amnis
Mutatis in uina uadis, iam sponte per agros
Sudent irriguæ spirantia balsama uenæ.
Currat qui sociæ roget in conuiuia mensæ
Indigenas fluuios, Italis quicunq; suberrant
Montibus, Alpinaq; bibunt de more pruinæ:
Vulturinusq; rapax, & Nar uitiatu odoroso
Sulfure, tardatusq; suis erroribus Vfers:
Et Phæthonteæ perpeffus damna ruinæ
Eridanus, flauæq; tenens querceta maricæ
Lyris, & Oebalia qui reparat arua Galefus.
Semper honoratus nostris celebrabitur undis
Iste dies, semper dapibus recoletur opimis
Sic ait, & nymphæ patris præcepta secutæ
Tecta parant epulis, ostroq; refecta corusco
Humida gemmiferis illuxit regia mensis.

Treferta

O bene signatum fraterno nomine tempus.
O consanguineis felix auctoribus annus,
Incipe quadrifidum Phœbi torquere laborem.
Prima tibi procedat hyems non frigore torpens,
Non canis uestita niues, non aspera uentis,
Sed trepido calefacta Noto, uer inde serenum
Protinus, & liquidi clementior aura fauori
Pratis te croceis pingat: te mesibus æstas
Induat, autumnusq; madentibus imbuet uuis.

Tambiat

Omnino nobilior lustro, tibi gloria soli
 Contigit: exactum nunquam memorata per ævum
 Germanos habuisse duces: te cuncta loquetur
 Tellus, te uarijs scribent in floribus horæ,
 Longaq; perpetui ducent in secula fasti.

PANEG. IN PROBVM, OLIBRIVM,
 ET PROBINVM, FINIS.

CL> CLAVDIANI
 LAVS SERENAE REGINAE
 VXORIS STILICONIS.

IC mihi Calliope, tanto cur tempo-
 re differs

Pierio meritam seruo redimire Sere-
 nam?

Vile putas donum solitam consurgere gemmis,
 Aut rubro radiare mari, si floribus ornes
 Reginae regina comam: sed floribus illis
 Quos neq; frigoribus Boreas, nec Sirius urit
 Aestibus, eterno sed ueris honore rubentes.
 Fons Aganippæa Permessius educat unda,
 Vnde piæ pascuntur apes, & prata legentes
 Transmittunt seclis Heliconia mella futuris.
 Dignius haud uates alios exercuit unum
 Foeminae uirtutis opus: quod sponte redempto
 Casta maritali successit Theßala fato,

Inq;

Inq; suos migrare uirum non abnuuit annos,
 Hoc Graij memorant: Latijs mouet ora Camoenis
 Præscia fatorum Tanaquil, rediensq; per undas
 Cloelia Tybrinas, & eodem flumine ducens
 Claudia uirgineo cunctantem crine Cybellem.
 An' he aliud toto molitur carminis actu
 Meonij mens alta senis? quod stagna Carybdis
 Armauit, quod Scylla canes, quod pocula Circe,
 Antiphatae uitata fames, surdoq; carina
 Remige Sirenum cantus transuecta tenaces:
 Lumine fraudatus Cyclops, contempta Calypso
 Penelope decus atq; suum, cui tanta paratur
 Scena pudicitiae, terræ pelagiq; labores,
 Et seui totidem bellis quot fluctibus anni
 Coniugij docuere fidem. sic Claudia foelix
 Teste dea, castosq; probet sub numine mores,
 Absoluens puppisq; moras, criminuq; pudoris.
 Penelope trahat arte procos, fallatq; furentes
 Stamine nocturnæ relegendis solertia telæ.
 Non tamen audebunt titulus certare Serenæ.

Quod si nobilitas cunctis exordia pandit
 Laudibus, atq; omnes redeunt in semina cause,
 Quis uenerabilior sanguis: quæ maior origo
 Quàm regalis erit? non te priuata dedere
 Limina, nec tantum poterat contingere nomen
 Angustis laribus. patruo te principe celsam

CLAVD. LAVS SERENAE

Bellipotens illustrat auius, qui signa Britanno
Intulit oceano, Getulâq; reppulit arma.

Claram Scipiadam taceat Cornelia gentem,
Seq; minus iactet Libycis dotata trophæis.

Cardine tu gemino laurus prætendis auitas:

Inde Caledonijs, Australibus inde parentum

Cingeris excubijs necdum moderamina mundi

Sumpserat illa domus, cum te Lucina beatis

Adderet astrorum radijs. ô maxima rerum

Gloria, post genitam didicisti regnare Serenam.

Quid dignum memorare tuis Hispania terris

↑Heuat Vox humana ualet? primo Lauat æquore solem,

India, tu fessos exacta luce iugales

Proluis, inq; tuo respirant sœdera fluctu.

Diuces equis, frugum facilis, preciosa metallis,

Principibus secunda pijs: tibi secula debent

Traianum: series his fontibus Aelia fluxit.

Hinc senior pater, hinc inueni diademata fratrum.

Nanq; aliæ gentes quas sedere Roma recepit

Aut armis domuit, uarios aptantur in usus

Imperij: Phariæ segetes, & Punica mæsis

Castroꝝ deuota cibo: idat Gallia robur

Militis: Illyricis sudant equitatibus ale.

Sola nouum Latijs uestigia Iberia rebus

Contulit, Augustos: fruges, æraria, miles

Vndiq; conueniunt, totoq; ex orbe leguntur:

Hæc

VXORIS STILICONIS. 159

Hæc generat qui cuncta regant. nec laude uiroꝝum

Censeri contenta fuit, nisi matribus æque

Vinceret, & gemino certatim splendida sexu,

Flacillam, Mariamq; daret, pulchramq; Serenam.

Te nascente ferunt, per pingua culta tumentem

Diuitijs undasse Tagum, Callectia risit

Floribus, & roseis formosus Duria ripis,

Vellere purpureo passim mutauit ouile.

Cantaber oceanus uicino littore gemmas

Expuit, effosis nec pallidus Astur oberrat

Montibus, oblatum sacris natalibus aurum

Vulgo uena uomit, Pyrenæiq; sub antris

Igneâ fulmineis legere Ceraunia nymphæ.

Quæq; rebellantes undas, æstumq; secute,

In refluos uenerunt palam Nereides amnes,

Confesse plausu dominam cecinere futuris

Auspicium thalamis. alio tum paruus in axe

Crescebat Stilico, uoti q; ignarus agebat

Debita cui longe coniunx, penitusq; remoto

Orbe parabatur, tanti concordia fati.

Nec tua mortalis meruit curabula nutrix.

Vbera prima dabant, gremijs redolentibus auræ,

Ternaq; te nudis innectens Gratia membris

Afflauit, docuitq; loqui: quocunq; per herbam

Reptares, fluxere rosæ: candentia nasci

Lilia: si placido cessissent lumina somno.

Purpura fulgebat uiolæ factura cubile
 Gramineum, uernatq; tori regalis imago.
 Omina non audet genitrix tam magna fateri:
 Successusq; suos, arcani conscia uoti,
 Spe trepidante tegit. gestabat Honorius arcto
 Te pater amplexu: quoties ad limina princeps
 Theodosius, priuatus adhuc, fraternæ ueniret,
 Oscula libabat, teq; in sua tecta ferebat.
 Lætior in matrem teneris conuersa querelis:
 Quis me de proprijs auferre penatibus, inquit,
 Imperat: hic semper præsagia luscrat error,
 Et dedit augurium regnis infantia lingue.
 Defuncto genitore tuo sublimis adoptat
 Te patruus, magniq; animo solatia luctus
 Restituens, propius quàm si genuisset amant
 Defuncti fratris sobolem. nec charior olim
 Mutua Ledeos deuinxit cura Lacones.
 Addidit & proprio germana uocabula nato,
 Quæq; datur fratris speciem sibi reddit adepti.
 Deniq; cum rerum summas delectus habenas
 Susciperet, non ante suis intendit amorem
 Pignoribus, quàm te pariter fidamq; sororem
 Littus ad Boum terris acciret Iberis.
 Deseritur iam ripa Tagi, zephyriq; relicta
 Sedibus, auroræ famulas properatur in urbes.
 Incedunt geminæ proles faterna puellæ:

Inde

Inde Serena minor, prior hinc Termantia nattu,
 Expertes thalami, quarum Cythereia necdum
 Sub iuga ceruices niueas Hymenæus adegit.
 Vtraq; luminibus timidum micat, utraq; pulchras
 Excitat ore faces. qualis Latonia uirgo,
 Et solo Ioue nata soror, cum forte reuisunt
 Aequorei sortem patrii, spumantia cedunt
 Aequora, castarum gressus uenerata dearum.
 Non ludit Galatæa procax, non improbus audet
 Tangere Cimotheôn Triton, totoq; seucros
 Inducit mores pelago pudor, ipsaq; Proteus
 Arcet ab amplexu turpi Neptunna monstra.
 Tales sceptriferi iusuræ tecta parentis,
 Limen Honoriades penetrant regale sorores.
 Ambas ille quidem patrio complexus amore,
 Sed merito pietas in te procliuor ibat.
 Et quoties rerum moles ut publica cogit
 Tristior, aut ira tumidus flagrante rediret,
 Cum patrem nati fugerent, atq; ipsa timeret
 Commotum Flacilla uirum, tu sola frementem
 Frangere, tu blando poteras sermone mederi,
 Alloquijs hæere tuis, secreta, fidelis.
 Prisca puellares reuerentia transiit annos,
 Non talem Triuicæ confert lauador Homerus
 Alcinoe genitam, quæ dum per littora uestes
 Explicat, & famulas exercet læta choras,

CLAVD. LAVS SERENAE

Auratum iaculata pilam post naufraga somni
 Ocia, progressum folijs expauit Vlysses.
 Pierius labor, & ueterum tibi carmina uatum
 Ludus erat: quos Smyrna dedit, quos Mātua libros
 Percurrens, damnas Helenam, nec parcis Elise.
 Nobiliora tenent animos exempla pudicos.
 Laodamia sequens remeantem rursus ad umbras
 Phylaciden, & prona ruens Capanea coniux,
 Communes ardente uiro mixtura fauillas,
 Et grauis incumbens casto Lucretia ferro,
 Vulnere quae proprio facinus testata tyranni,
 Armauit patriae iustos in bella dolores,
 Exule Tarquinio, memorandaq; concidit uno
 Vltia pudicitiam, libertatemq; cruore.
 Talia facta libens non tu uirtute minore,
 Sed fato meliore legis, iam nubilis aetas
 Principe sollicito uotis crexerat aulam
 Incertis, quem tanta tori fortuna maneret.

Antiquos loquitur Musarum pagina reges,
 Quod dura sub lege procos certare iubent,
 Empturos thalamum dubij discrimine leti,
 Et sua crudeles gauderent pignora mortis
 Ambitione peti. curru Pisea marino
 Fugit tela Delops: nam prouidus obice regis
 Prodidit Oenomai deceptus Mirtylus axem
 Hippomenes: trepidus cursu, ferroq; secutam

Aurato

VXORIS STILICONIS. 161

Aurato uolucrum, flexit Schoeneida pomo.
 Hercules uidit fluuio luctante palestras,
 Mœnibus ex altis Calidon, preciumq; laboris
 Deianira fuit, cum pectore uictor anhebo
 Alcides fremeret, retroq; Acheloius iret
 Decolor: attonitæ stringebant uulnera nymphæ,
 Saucia truncato pallebant flumina cornu.
 Te non Hesperidum pomis, non amne subacto,
 Non focerum fallente rota, sed iudice dignus
 Augusto, uarijs Stilico spectatus in armis
 Accipit, & regni dotes uirtute parauit.
 Sæpe duces meritis bello tribuere coronas:
 Hunc cingit muralis honos, hunc ciuica quercus
 Nexuit, hunc domitis ambit rostrata carinis.
 Solus militiæ mira mercede iugalem
 Promeruit Stilico, socero referente coronam.
 Agnouit patrii similem Termania curam,
 Nupsit & illa duci, sed longe facta sororis
 Inferiora tuis: alio tibi numine tedas
 Accendit Romana salus, magnisq; coronis
 Coniugium fit cura tuum: delectus equorum,
 Quos Phrygiæ matres, Argeaq; gramina paste,
 Semine Cappadocum sacris praesepibus edunt:
 Primus honor gemino, mox Ida germine duxit
 Agmina: commissosq; labor sic gestit honores,
 Ut semper merito princeps cum magna dedisset,

X

CLAVDIANI LAVDES

Ingedior: laurosq; gerens. & florea fertis
 Tempora uincta tuis, doctorum munera uatum.
 Testor adhuc ueteres quamuis desuetos honores.
 Alcides mihi carmen erit, Romana tonantis
 Progenies, dignus credi post uiscera numen.
 Semper in immensos inuicti roboris aestus.
 Nec nasci potuisse uacat, nam lucis in ipsiis
 Inclyte principijs, tardo uix editus ortu
 Fecisti de patre fidem. Sed cur mihi lentis
 Ludis adhuc Cyrræa modis? tenerumq; resultans
 Luxuriante leues impellis pollice chordas?
 Pone habitum quo mollis amas, & frondis amata
 Linque nemus, molliq; exutus tempora lauro,
 Populea mecum carmen luctare sub umbra.

Iam graue plus etiam q̄ uentris tempora uellent
 Alcmena tendebat onus: sed regia luno
 Impedit, & partus prohibet, nasciq; uetabat,
 Vt metus ipse deum monstret, nec uiuida cœli
 Semina mortales norunt sentire latebras,
 Nec possunt sufferre moras. Datur inde nouere
 Materies, graubusq; odijs augmenta ministrat,
 Quod uinci cœpisse pudet: mox improba binos
 In tua membra iubet dum nasceris ire dracones.
 Incumbunt celeres illi, quammosaq; iussus
 Armat colla furor: nec, quamuis maxima tractu
 Tardantur spiris, sequitur pars cætera pectus,

Tristis

Tristis tartarea uibratur sibilus aura,
 Morte rubent oculi, trifidisq; horrentia linguis
 Ora sonant, nigrumq; fremens leuat ira uenenum.
 Quid nunc inuictis fraudes innectere fatis
 Cœlicolum regina iuuat? cur obijcis angues?
 Cur paruo geminos: an ne unum posse necari
 Iam strato Pythone times? licet omnia mundi
 Monstra uoces, ipsamq; armes serpentibus Hydræ,
 Defendat natura deum, patremq; probabit,
 Quod nouit constare Iouem. Iamq; irrita tetri
 Iussa parant implere angues, miseroq; furore
 In sua fata tument. Cernit tua membra petentes,
 Horrescitq; parens, numenq; ignara creasset
 Mortali pietate timet. Nil sancta superba
 Pellicis insidias cœlo modo freta tremescas.
 Ne ue hæc monstra tibi faciant Alcmena pauorem,
 Sic mater potes esse dei, iam tolle serenum
 Leta animum, tantoq; libens hæc aspice uultu,
 Vt deceat genuisse Iouem: deponere timorem
 Indignum partu, natum quæ exemplar habebas
 Cui metuis, nil ipse timet, nam numine recto
 Ridebas tu diue, trucesq; animosq; superbos
 De genitore tenes, uotisq; aptissimus orbis
 Gaudebas tantam iam tum meruisse noueram.
 Corripis exiguis mox grandia guttura palmis,
 Et quamuis teneris, cogens in brachia pondus,

X 3

Corripis, illidens prensos tellure dracones.
 Effera æthereum quantum uolet orbis in axem,
 Latoidas, uerosq; probet sua fabula diuos,
 Quod Delo iam stare licet, non æqua laborum
 Gloria, nec parili serpentes sorte necarunt:
 Illi unum ferro, geminos hic incernis & unus.

His ceptis non ulla parat canabula partus
 Diua tibi, sed cum totis iam bruma rigeret
 Imbribus, & solidis hæerent flumina lymphis,
 Nudum prægelidis durando firmat in undis.
 Vtq; rudis primo tentasti robore gressus,
 Frondose deserta uagus penetrabilia syluæ
 Secura iam matre petis, telisq; tremendis
 Ludis in æthereas, adducto deijcis arcu,
 Aut funda uiolenter aues, noctemq; sub astris
 Exigis, & puram fractis bibis annibus undam.

Immanem interea Nemeæ per lustra leonem,
 Ipsa Chymeræa cretum de gente Nouerca
 In tua depastis armabat nota iuuenis:
 Augebatq; fero uires, rabiemq; iuuabat,
 Naturam minus esse putans. Heu quanta uirorum
 Funera, quam multos strauit cum dentibus apros.
 Non illum magnæ uiduatis montibus urbes
 Armorum fregere minis, Martiq; domando
 Assuetas morsu sudit grauiore cateruas.
 Hunc grauis Euristheus (nam te quocunq; leuares
 Imperium

Imperium duri uoluit sufferre tyranni.
 Sic mundo fortuna fauens) hunc sternere leto
 Imperat. At nullum uirtus reticenda per æuum,
 Dignaq; Sydereos post membra intrare recessus.
 Posse mori quam uile putas, nanq; impiger ultro
 Vadis, & immense scrutatus deuia syluæ.
 In noua sanguineos armanem uulnere rictus,
 Admonita feritate, iuba, uisusq; cruentus
 Excusis mouet arma toris, dubiumq; residens
 Infremit. Inuadis trepidum, solisq; lacertis
 Grandia corripiciens eluso guttura morsu,
 Imbellem fractis prosternis faucibus hostem.
 Tunc & flauicomis radiantia tergora uillis
 Ceu spoliū fiso uictor rapis. Emicat omnis
 In laudes mox turba tuas, longoq; relicta
 Currit in arua metu, iuuat ire & libera rura
 Defensosq; uidere locos, syluamq; iuuenis
 Iam facilem, & nullis resonantes stetibus agros.

Menalium petis inde nemus, stetamq; colonis
 Arcadiam, & steriles raro iam robore soluas.
 Nanq; hic immensa membrorum mole cruentus
 Indomitus regnabat aper, soloq; tremendus
 Corpore, lunatis fundebat dentibus ornos,
 Sternebatq; suos lugentia rura colonos.
 Horrebant trifidis nigrantia corpora setis,
 Duratosq; armos scopulis, totosq; per artus

LAVDES HERCVLIS

Difficilis potuisse mori. Non spicula in illum
 Nodosum ue rapis grauato pondere robur.
 Armati uiduatur honos, nec uulnera uirtus
 Extemplo tibi facta timet, iamq; arripis ulro
 Spumantem, cogisq; diem sufferre tuendo,
 Atq; supinando mirantem lumina uinci,
 Argolici uictor portas sub tecta Tyranni.

Fama celer toto uictorem sparserat orbe,
 Auxiliumq; dei posebat Creta cruento
 Victa malo. Taurus medio nam sydere lunæ
 Progenitus, Dictæa Iouis possederat arua,
 Fulmen ab ore uenit, flammisq; furentibus ardet
 Spiritus, & terram non cæli flamma perurit,
 Sed status monstri. Dextro iam Syria cessent
 Sydere, solq; licet glaciali frigore uictus
 Abstruso mundo claudat iubar, aurea condens
 Lamina, & ignifluo stupefactus in orbe tepescat,
 Aestus habet Cretam, pereunt syluæq; lacusq;
 Graminaq; & fontes sacri, montesq; perurit
 Flamma ferrox, Idam superis spectantibus ignis
 Dissipat, & magno cunabula grata tonanti
 Igne suo monstrum (si fas est dicere) uincit.

Tandem fama celer Dictæa ad littora magnum
 Duxerat Alciden, cum Taurum dira minantem
 Accipit, & sæuum cornu, flammisq; uomentem
 Corripit, atq; artus constringens fortibus ulnis,
 Ignifluos status animamq; in pectore clausit.

CL. CLAVDIANI 165

EPITHALAMIUM METRO LY
 RICO IN NVPTIIS HO-
 NORII AVG. ET
 MARIÆ.

Princeps corusco sydere pulchrior,
 Parthis sagittas tendere certior,
 Eques Gelonis imperiosior,
 Quæ digna mentis laus erit arduæ?

Quæ digna formæ laus erit ignæ?
 Te Læda mallet quam dare Castorem.
 Præfert Achilli te proprio Thetis,
 Victum fatetur Delos Apollinem,
 Credit minorem Lidia Liberum.
 Tum quum per altas impiger ilices
 Præda citatum cornipedem reges,
 Ludentq; uentis instabiles comæ,
 Telis iacebunt sponte tuis feræ,
 Gaudensq; sacris uulneribus leo.
 Admittet hastam morte superior.
 Venus reuersum spernit Adonidem,
 Damnat reductum Cynthia Virbum.
 Quum post labores sub platani cubes
 Virentis umbra, uel gelido specu
 Torrentiorem fallere Syrium,

Et membra somno fessa resolueris.
 O quantus uret tum Dryades calor?
 Quot aestuantes ancipiti gradu
 Furtiua carpent oscula Natas?
 Quis uero acerbis horridior Scylhis?
 Quis belluarum corde furentior?
 Qui cum micantem te propè uidcrit,
 Non optet ultro seruitium pati?
 Quis non catenas arripiat libens?
 Colloq; poseat uincula libero?
 Tu si niualis per iuga Caucafi
 Sæuas petisses pulcher Amazonas,
 Peltata pugnæ desereret cohors,
 Sexu recepto: patris & immemor
 Inter frementes Hippolyte tubas
 Strictam securim languida poneret.
 Et seminudo pectore cingulum
 Forti negatum i solueret Herculi,
 Bellumq; solus conficeret decor.
 Beata quæ te mox faciet uirum,
 Primisq; sese iunget amoribus.

ALIUD epithal. in nuptijs eiusdem

Age cuncta nuptiali
 Redimita uere tellus
 Celebra toros heriles.
 Omne nemus cum fluujs,

Omne

Omne canat profundum,
 Ligures faucte campi,
 Veneti faucte montes,
 Subitiq; se rosetis
 Vestiat Alpinus apex,
 Et rubeant pruinæ.
 Athesis strepat choreis,
 Calamisq; flexuosus
 Lene Mincius susurret,
 Et Padus electriferis
 Admoduletur alnis.
 Epulisq; iam repleto,
 Resonet Quirine Tybris,
 Dominiq; leta uotis
 Aurea septem geminas
 Roma coronet arces.
 Procul audiant Iberi,
 Fuit unde semen aulæ.
 Vbi plena laurearum
 Imperio facta domus,
 Vix numerat triumphos.
 Habet hinc patrem maritus,
 Habet hinc puella matrem.
 Geminâq; parte ductum
 Cesareum flammeo
 Stemma recurrit orti.

S. D. S. V. S. D. S. D. S. D. S.

Decorent uireta Bethim,
 Tagus intumescat auro,
 Generisq; procreator
 Sub uitreis oceanus

Tantris

Luxurietur iundis.
 Oriensq; regna fratrum,
 Simul occidensq; plaudat,
 Placide letentur urbes,
 Quæq; nouo, quæq; nitent
 Deficiente Phœbo.
 Aquiloniæ procellæ,
 Rapidi tacete Cori.
 Taceat sonorus Auster,
 Solus ouantem Zephyrus
 Perdominetur annum.

Solitas galea fulgere comas
 Stilico molli nectè corona.
 Cessent litui, sæuimq; procul
 Martem felix teda releget.
 Tractus ab aula rursus in aulam
 Redeat sanguis patris officijs.
 Iunge potenti pignora dextra.
 Gener Augusti pridem fueras,
 Nunc rursus eris socer Augusti.
 Quæ iam rabies liuoris erit?

Vel

Vel quis dabitur color inuidiæ?
 Stilico socer est, pater est Stilico.

AT tollens thalamis Idalium iubar,
 Dilectus Veneri nascitur Hesperus.
 Iam nuptæ trepidat folicitus pudor,
 Iam produnt lachrymas flammea simplices.
 Ne cessa iuuenis comminus aggredi,
 Iam pacata licet sæuiat unguibus.
 Non quisquam fruitur ueris odoribus,
 Hybleos latebris nec spoliat fauos,
 Si fronti caueat, si timeat rubos.
 Armat spina rosas, mella tegunt apes,
 Crescunt difficili gaudia iurgio.
 Accenditq; magis, quæ refugit Venus.
 Quod stenti tuleris, plus sapit osculum.
 Dices, ô quoties hoc mihi dulcius,
 Quàm flauos decies uincere Sarmatas.
 Aspirate nouam pectoribus fidem,
 Mansuramq; facem tradite sensibus.
 Tam iunctis manibus nectite uncula,
 Quàm frondens hedera stringitur æsculus,
 Quàm lento premitur palmitè populus.
 Et murmur querula blandius alite,
 Linguis asidue reddite mutuis.
 Et labris animum conciliantibus,

CLAVD. DE NVPTIIS

Alterum rapiat somnus anhelitum,
 ¶ calcat Amplexu careat purpura regio.
 Et vestes Tyrio sanguine fulgidas,
 Alter uirgineus nobilitet cruor.
 Tum uictor madido proflis toro,
 Nocturni referens uulnera prælij.
 Ducant peruigiles carmina tibiæ,
 Permissisq; iocis turba licentior
 Exultat tetricis libera legibus.
 Passim cum ducibus ludite milites,
 Passim cum pueris ludite uirgines.
 Hæc uox æthereis insonet axibus,
 Hæc uox per populos, per mare transeat,
 Formosus Mariam ducit Honorius.

CL. CLAVDIANI IN NVPTIAS
 Honorij & Mariæ præfatio.

Surgeret in thalamū ducto quum Pelion arcu,
 Nec caperet tantos hospita terra deos,
 Quum socer æquoreus, numerosaq; turba sororum
 Certarent epulis continuare dies.
 Præbereiq; Ioui communia pocula Chiron,
 Molliter obliqua parte refluxus equi.
 ¶ misceret Peneus gelidos ¶ mutaret nectare fontes:
 Octæis fluerent spumica uina iugis.

Terpsicore

HONORII ET MARIAE. 168

Terpsicore ¶ facilem lasciuo pollice mouit
 ¶ gracilem
 Barbiton, & molles duxit in antra choros.
 Carmina nec superis, nec displicuere tonanti,
 Quum teneris nosset congrua uota modis.
 Centauri, Fauniq; negant, quæ flectere Craton,
 Quæ rigidum poterat plectræ mouere Pholum.
 Septima lux aderat caelo, totiesq; renatus
 Viderat exactos Hesperus igne choros.
 Tū Phœbus quo saxa domat, quo pertrahit ornos,
 Pectine tentauit nobiliorē lyram.
 Venturumq; sacris fidibus iam spondet Achillem,
 Iam Phrygiæ cædes, iam Simoënta canit.
 Frondoso strepuit felix Hymeneus olympo,
 Reginam resonant Othris, & Ossa Thetim.

CL. CLAVDIANI
 DE NVPTIIS HONORII
 ET MARIAE.

HAUSERAT insolitos promissæ
 uirginis ignes
 Augustus, primoque; rudis flagrauca
 rat æstu.
 Nec nouus unde calor, nec quid suspiria uellent
 Nouerat incipiens, & adhuc ignarus amandi.
 Non illi uenator equus, non spicula curæ.

Non iaculum torquere libet, mens omnis aberrat
 In tuultus quos finxit amor. quàm sæpe medullis
 Erupit gemitus: quoties incanduit ore
 Confessus secreta rubor: nomenq; beatum
 Iniuisse scripsere manus: iam munera nuptæ
 Præparat, & pulchros Mariæ, sed luce minores
 Eligit ornatus, quicquid venerabilis olim
 Liuiæ, diuorumq; nurus gessere superbe.
 Incusat spes ægra moras, longiq; iudentur
 Stare dies, segnemq; rotam non uoluerè Phœbe.

Scyria sic tenerum uirgo flammabat Achillem,
 Fraudis adhuc expers, bellatricesq; docebat
 Ducere fila manus, & mox quos horruit idem
 Theſſalico roseos neſtebat: peſtine crines.
 Hæc etiam queritur secum: Quonam usq; uerendus
 Cunctatur mea uota focer: quid iungere differt
 Quam pepigit: castasq; preces implere recusat?
 Non ego luxuriam regum, moremq; sequutus
 Quæſui uultum thalamis, ut nuncia formæ
 Leua per innumeros iret pictura penates.
 Nec uarijs dubium thalamis lecturus amorem,
 Ardua commiſi falſæ connubia ceræ.
 Non rapio præceps alienæ fœdera tedæ,
 Sed quæ ſponſa mihi pridem, patriſq; relicta
 Mandatis, uno materni ſanguinis ortu
 Communem partitur auum, ſaſtiglia ſupplex

Depoſui,

Depoſui, geſſiq; procum de limine ſacro.
 Oratum miſi proceres, qui proxima nobis
 Iura tenent. Stilico fateor non parua poſſeci:
 Sed certe mercor princeps hic principe natus,
 Qui ſibi te generum fraternæ prole reuinxit:
 Cui Mariam debes: fœdus mihi ſolue paternum.
 Redde ſuos aulæ. Mater fortaſſe rogari
 Mollior. O patriui germen cui nominis hæres
 Succeſſi, ſublime decus torrentis Iberi,
 Stirpe ſoror, pietate parens, tibi creditus infans,
 Inq; tuo creui gremio, partuq; remoto
 Tu potiùs Flaccilla mihi. Quid diuidis ergo
 Pignora: quid iuueni natam non tradis alumno?
 Optatus ne dies aderit: dabitur ne iugalis
 Nox unquam? tali ſolatur uulnera queſtu.

Riſit Amor, placidæq; uolat trans æquora matrè
 Nunciuſ, & totas lætantior explicat alas.

Mons latus Eoum: Cypreæ rupis obumbrat,
 Inuius humano grefſu: Phariumq; cubile
 Protheos, & ſeptem deſpectans cornua Nili.
 Hunc neq; candentes audent ueſtire priuæ.
 Hunc uenti pulſare timent: hunc lædere nimbi.
 Luxuræ Veneriq; uacat, pars acrior anni
 Exulat: æterni patet indulgentia Veris.
 In campum ſe fundit apex, hunc aurea ſepes
 Circuit, & ſuluo defendit prata metallo.

† Cypri
 præruptus

Y

CLAVDIANI DE NVPTIIS

Mulciber, ut perhibent, his oscula coniugis emit
Moenibus, & tales uxorius obtulit arces.

¶prata

Intus rurā micāt, manibus quæ subdita nullis
Perpetuum florent, zephyro contenta colono:
Vmbrosūq; nemos, quò non admittitur ales,
Ni probet antè suos diua sub iudice cantus.

Quæ placuit, fruitur ramis: quæ uicta, recedit.

Viuunt in Venerem frondes, omnisq; uicissim

Felix arbor amat, nutant ad mutua palmae

Fœdera, populeo suspirat populus iclu,

Et platani platanis, alnoq; asibilat alnus.

Labuntur gemini fontes, hic dulcis, amarus

Alter, & insusis corrumpit mell a uenenis,

Vnde Cupidineas armauit fama sagittas.

Mille pharetrati ludunt in margine fratres,

¶habitu

Ore pares, & ueno similes, gens mollis amorum.

Hos Nymphæ pariunt, illum Venus aurea solum

Edidit: ille deos coelumq; & sidera cornu

Temperat, & summos dignatur figere reges:

Hi plebem feriunt. Nec cætera numina desunt.

Hic habitat nullo constricta licentia nodo,

Et flecti faciles iræ, uinoq; madentes

Excubiæ, lacrymæq; rudes, & gratius amantum

Pallor, & in primis titubans audacia furtis:

Iocundiq; metus, & non secuta uoluptas,

Et lasciuia uolant leuibus periuria pennis.

Hos

HONORI ET MARIAE. 170

Hos inter petulans alta ceruice iuuenta

Excludit senium luco, procul atria diuæ

Permutant radios, syluaq; obstante uirescunt.

Lemnius hæc etiam gemmis extruxit & auro,

Admiscens artem precio, grauibuscq; Smaragdis

Supposuit caesus Hyacinthi rupe columnas.

Berillo paries, & laspide lubrica surgunt

Limina, despectusq; solo calcatur Achates.

In medio glebis redolentibus area diues

Præbet odoratas messes: hic mitis amomi,

Hic castæ matura seges, Panthæaq; ¶surgunt ¶turgent

Cinnama, nec sicco frondefcunt uimina costo,

Tarda q; sudanti prorcpunt balsama ¶succo. ¶trius

Quò postquam dilapsus Amor, longasq; peregit

Penna uias, alacer, passuq; superbiior intrat.

Cæsarium tunc fortè Venus subnixa corusco

Fingebat folio: dextra, læuaq; sorores

Stabant Idaliæ: largos hæc nectaris imbres

Irrigat, hæc morsu numerosi, dentis eburno

Multifidum discrimen arat: sed tertia retro

Dat uarios nexos, & iusto diuidit orbes

Ordine, neglectam partem studiosa relinquens:

Plus error decuit: speculi nec uilius egebat

Iudicio, similis tectò monstratur in omni,

Et rapitur quodcumq; uidet. Dum sigula cernit,

Seq; probat, nati uenientis conspiciet umbram:

Y 2

Ambrosioq; sinu puerum complexa ferocem,
 Quid tantum gauisus ait: quæ prælia sudas
 Improbe: quis iacuit telis iterum ne tonantem
 Inter Sidonias cogis mugire iuuenças?
 An Titana domas: an pastoralia lunam
 Rursus in intra uocas: durum, magnuq; uideris
 Debellaſſe deum. Suspendus in oscula matris
 Ille refert: Letare parens, immane trophæum
 Rettulimus: nostrum iam sensit Honorius arcum.
 Scis Mariam, patremq; ducem, qui cuspide Gallos,
 Italiamq; fouet: nec te præclara Serena
 Fama latet: propera, regalibus annue uotis,
 Iunge toros. natum gremio Cytherea remouit
 Et crines festina ligat, pepulumq; fluentem
 Alleuat, & blando spirantem numine ceston
 Cingitur, impulsos pluuijs quo mitigat amnes,
 Quo mare, quo uentos, irataq; flumina soluit.
 Ut stetit ad litus, paruos affatur alumnos.

Heus quis erit pueri, uitreas qui lapsus in undas,
 Huc rapidum Tritona uocet: quo uecta per altum
 Deferar: haud unquam tanto mihi uenerit usu.
 Sacri quos petimus thalami pernicious omnes
 Quærite, seu concha Libycum circumtonat æquor,
 Aegæas seu frangit aquas: quicunq; reperitum
 Duxerit, aurata donabitur ille pharetra.

†parte Dixerat, & sparsi diuersa †plebe feruntur

Exploratores

Exploratores pelagi. Sub fluctibus ibat
 Carpathijs Triton, obluſtantemq; petebat
 Cymothoën: timet illa ferum, seseq; sequenti
 Surripit, & duris elabitur uda lacertis.
 Heus, inquit speculatus amor, non uestra sub imis
 Furta tegi potuerè uadis: accingere nostram
 Vecturus dominam. præcium non uile laboris,
 Cymothoën facilem, quæ nunc detrectat, habebis:
 Hac mercede ueni. Prorumpit gurgite toruus
 Semifer, undosi uelabant brachia crines:
 Hispida tendebat bifido uestigia cornu.
 Quæ Pistrix commissa uiro, ter pectora mouit,
 Iam quarto Paphias tractu sulcabat harenas.
 Umbratura decem retro sinuatur in arcum
 Bellua, tum uiuo squalentia murice terga
 Purpureis mollita toris: hoc nauigat antro
 Fulta Venus: niuæ delibant æquora plantæ.
 Prosequitur uolucer late comitatus amorum.
 Tranquillumq; choris quatitur mare, ferta per oēs
 Neptuni dispersa domos. Cadmeia ludit
 Leucothoë, frenatq; rosis delphina Palæmon.
 Alternis uiolis Nereus interserit algas.
 Canicem Glaucus ligat immortalibus herbis.
 Necnon & uarijs uectæ Nereides ibant
 Audito Tritone friris: hanc pisce uolutam
 Subleuat oceani monstrum Tarsetia tigris:

CLAVDIANI DE NVPTIIS

Hanc timor Aegæi rapturus fronte carinas
 Trux aries: hæc cæruleæ suspensa leæne
 Innatat, hæc uiridem trahitur complexa iuuenicum,
 Certatimq; nouis onerant con nubia donis.
 Cingula Cymoiohoë, rarum Galatea monile,
 Et grauibus Spathale baccis diadema ferebat,
 Intextum rubro quas legerat ipsa profundo.
 Mergit se subito, uellitq; Coralia Clotho.
 Vimen erat dum stagna subit, processerat undis,
 Gemma fuit. Nudæ Venerem cinxere cateruæ,
 Plaudentesq; simul tali cum uoce sequuntur:
 Hos Mariæ cultus, hæc munera nostra precamur,
 Regina regina fræ: dic talia nunquam
 Promeruisse Thetim, nec quum soror Amphitrite
 Nostro nupta Ioui, deuotum sentiat æquor:
 Agnoscat famulum uirgo Stiliconia pontum.
 Vistrices nos sepe rates, classemq; paternam
 Veximus, ad tristes quum tenderet ultior Achiuos.
 Iam Ligurum terris spumantia pectora Triton
 Appulerat, lassosq; fretis extenderat orbes,
 Continuo sublime uolans ad moenia Gallis
 Condita lanigeris, ouis ostentantia pellem
 Peruenit. aduentu Veneris ipsissima recedunt
 Nubila, clarescunt puris aquilonibus alpest
 Lætitie causas ignorat dicere miles,
 Lataturq; tamen. Mauortia signa rubescunt

Floribus

HONORII ET MARIAE. 172

Floribus, & subitis animantur frondibus haste.
 Illa suum dictis affatur talibus agmen:

Gradium nostri comites arcete parumper,
 Vt soli uacet aula mihi, procul igneus horror
 Thoracum, gladiosq; tegat uagina minaces.
 Stent bellatrices Aquilæ: sæuq; Dracones.
 Fas sit castra meis hodie succumbere signis.
 Tibia pro lituis, & pro clangore tubarum
 Molle lyræ, festumq; canant: epulentur ad ipsas
 Excubias, medijs spirent crateres in armis.
 Laxet terribiles maiestas regia fastus,
 Et sociam plebem non indignata potestas,
 Confundant turbæ proceres: soluantur habenis
 Gaudia, nec leges pudeat ridere seueras.
 Tu festas Hymenæe faces, tu Gratia flores
 Elige, tu geminas Concordia necte coronas.
 Vos pennata cohors, quocunq; uocauerit usus
 Diuisa properate manu, neu marceat ulla
 Segnities: alij funeralibus ordine ductis
 Plurima uenturæ suspendite lumina nocti.
 Hi nostra nitidos postes obducere myrto
 Contendant: pars neclareis aspergere tecta
 Fontibus, & flamma lucos adolere Sabæos.
 Pars insecta croco uelamina lutea Serum
 Pandite, Sydoniasq; solo prosternite uestes.
 Ast alij thalamum docto componite textu:

Y 4

†pullata

CLAVDIANI DE NVPTIIS

Stamine gemmato, picturatisq; columnis
 Aedificetur apex, qualem non Lydia diues
 Erexit Pelopi, nec quem struxere Lyæo
 Indorum spolijs, & opaco palmitè Bacchæ.
 Illic exuias omnes cumulate parentum,
 Quicquid auus senior Mauro, uel Saxone uictis:
 Quicquid ab innumeris socio Stilicone tremendus
 Quæsiuit genitor bellis: quæcunq; Gelonus
 Armenius ue dedit: quantum crinita sagittis
 Attulit extremo Meroë circumflua Nilo:
 Misit Achemenio quicquid de tigride Medus,
 Quum supplex emeret Romanam Parthia pacem,
 Nobilibus gazis, opibusq; cubilia surgant
 Barbaricis, omnes thalamo conferte triumphos.
 Sic ait, & sponsæ petit improvisa penates.
 Illa autem securæ tori, tedasq; parari
 Nescia, diuinæ fruitur sermone parentis:
 Maternosq; bibit mores, exemplaq; discit
 Prisca pudicitie: Latios nec uoluerè libros
 Desinit, aut Graios, ipsa genitrice magistra.
 Mæonius quæcunq; senex, aut Thracius Orpheus,
 Aut Mitylenæo modulatur pectine Sappho.
 Sic Triuiam Latona monet, sic mitis in antro
 Mnemosyne docili tradit præcepta Thaliæ.
 Quum procul augeri nitor, & iocundior ær:
 Attonitam lustrare domum, fundiq; comarum

Gratus

HONORII ET MARIAE. 173

Gratus odor, mox uera fides, numenq; refulsit.
 Cunctatur stupefacta Venus, nunc ora puellæ,
 Nunc flauam niueo miratur uertice matrem.
 Hæc noua crescenti, plenæ par altera lunæ
 Assurgit, ceu fortè minor sub matre uirenti
 Laurus, & ingentes ramos, olimq; futuras
 Promittit iam parua comas: uel flore sub uno
 Ceu geminæ Pestana rose per iugera regnant.
 Hæc largo matura die, saturataq; uernis
 Roribus, indulget spatio: latet altera nodo,
 Nec teneris audet folijs admittere soles.
 Astitit, & blande Mariam Cytherea salutat.
 Salue sydereæ proles augusta Serenæ,
 Magnorum soboles regum, parituraq; reges,
 Te propter Paphias ædes, Cypriumq; reliqui.
 Te propter libuit tantos explere labores,
 Et tantum transisse maris: ne uulior ultra
 Priuatos patiare lares, neu tempore longo
 Dilatos iuuentis nutret Honorius ignes.
 Accipe fortunam, generis diadema resume,
 Quod tribuas natis: & in hæc penetralia rursus,
 Vnde parens progressa redi: sic nulla subesse
 Vincula cognate: quamuis aliena fuisset
 Principibus, regnum poteras hoc ore mereri.
 Quæ propior sceptris facies? quis dignior aula
 Vultus erit: non labra rose, non colla pruinæ,

Imodo

Y J

Non crines æquant uiolæ, non lumina flammæ.

† iusto Quàm tincto leuiter sese discriminè confert
Vmbra supercilij; miscet quàm iusta pudorem
Temperies; nimio nec sanguine candor abundat.
Auroræ uincis digitos, humerosq; Dianæ.

Ipsam iam superas matrem. Si Bacchus amator
Dotali potuit cælum signare corona,

Cur nullis uirgo redimitur pulchrior astris?

Iam tibi molitur stellantia ferta Bootes,

Inq; decus Mariæ iam sidera parturit æther.

O digno nectenda uiro, tantiq; per orbem

Confors imperij: iam te uenerabitur Ister

Nomen adorabunt populi. iam Rhenus & Albis

Seruiet, in medios ibis regina Sicambros.

Quid numerem gentes? Atlanteosq; recessus

† donabere Oceani toto pariter & dotabere mundo.

Dixit, & ornatus dederant quos nuper ouantes

Nereides, collo, membrisq; micantibus aptat.

Ipsa caput distinguit acu, substringit amictus,

Flammæ uirginis accommodat ipsa capillis.

Ante fores iam pompa sonat, pilentaq; sacram

Præradiant ductura nurum: calet obuius ire

Iam princeps, tardumq; cupit discedere solem.

Nobilis haud aliter somipes, quæ primus amoris

Sollicitauit odor, tumidus, quatiensq; ad portas

Curuata ceruice iubas, Pharsalia rura

Peruolat,

Peruolat, & notos hinnitu flagitat amnes,
Naribus accensis: mulcet fecunda magistros
Spes gregis, & pulchro gaudent armenta marito.

Candidus interea positus exercitus armis

Exultat focerum iuxta: nec signifer ullus,

Nec miles, pluuie flores dispergere ritu

Cessat, purpureoq; ducem perfundere nimbo.

Hæc quoq; uelati lauro, myrtoq; canebant:

Diue parens, seu te complectitur axis olympi,

Seu colis Elisias animarum præmia ualles,

En promissa tibi Stilico iam uota peregit.

Iam gratæ rediere uices, connubia pensat,

Acceptum reddit thalamum, natoq; reponit

Quod dederat genitor. nunquam te sancte pigebit

Iudicij, nec te pietas suprema fessit.

Dignus cui leges, dignus cui pignora tanti

Principis, & rerum commendarentur habentæ.

Dicere possemus quæ prælia gesta sub Hemo,

Quæq; cruentarint fumantem Strimona pugna,

Quàm notus clypeo, quanta ui fulminet hostem,

Ni prohiberet Hymen, quæ tempestiuâ relatu

Nunc canimus, quis consilio, quis iuris & æqui

Noſſe modum meliorè quod semper & desidet, in te

Conuenit, ingenio robur, prudentia fortis.

Fronte quis æquali? quem sic Romana decerent

Culmina? sufficerent tantis quæ pectora curis?

† distidet

CLAVDIANI DE NVPTIIS

Stes licet in populo, clamat quicumq; uidebit,
 Hic ille est Stilico: sic te testatur & offert
 Celsa potestatis species: non uoce feroci,
 Non alto simulata gradu, non improba gestu.
 Affectant alij quicquid, fingiq; laborant,
 Hæc donat natura tibi: pudor emicat unâ,
 Formosusq; rigor, uultusq; auctura uerendos

† en forte
 † Cōtingat
 grauitasq;
 seni, uiresq;
 iuuentæ

† canices festina uenit, † consorte remota,
 † Contingit senij grauitas, uiresq; iuuentæ.
 Vtraq; te cingit proprijs insignibus ætas.
 Ornatur fortuna uiro: non ulla nocendi
 Tela, nec infecti iugulis ciuilibus enses.
 Non odium terrore moues, nec frena resoluit
 Gratia: diligimus pariter, pariterq; timemus.
 Ipse metus te noster amat, iustissime legum
 Arbitr, egregiæ pacis fidiſſime patrum.
 Optime ductorum, fortunatissime patrum,

† tibi iam

Plus tibi iam, plus domino cuncti debere fatemur,
 Quod gener est inuicte tuus. uincire corona,
 Insere te nostris contempto iure choreis.
 Sic puer Eucherius superet uirtute parentem.
 Aurea sic uideat similes Termantia tedas.
 Sic uterus crescat Mariæ, sic natus in ostro
 Paruus Honoria des genibus confidat auitis.

CLAVDIANI DE NVPTIIS HONORII
 ET MARIAE FINIS

CLAVDIANI 175

EPITHALAMIVM PALLADII
 ET SERENAE.

ORTE Venus blando questum
 frigore somnum,
 Vitibus intexti gremio successerat
 antri,

Densaq; sydereos per gramina fuderat artus,
 Accliu florum cumulo, crispantur opaca
 Pampinus, & uitem sudantem uentilat uuis.
 Ora decet neglecta sopor, fastidit amictum
 Aestus, & exuto translucent pectore frondes.
 Idaliæ iuxta simulæ, triplexq; uicissim
 Nexa sub ingenti requiescit Gratia quercu.
 Pennati passim pueri, quò quemq; uocauit
 Umbra iacent: fluitant arcus, ramisq; propinquant.
 Prudentes placido suspirant igne pharetræ.
 Pars uigiles ludunt, aut per uirgulta uagantur;
 Scrutantur nidos auium, uel roscida læti
 Mala legunt, donum Veneris: flexusq; sequuntur
 Palmis, & summas pennis librantur in ulmos.
 Defendunt alij lucum, Dryadesq; procaeres
 Spectandi cupidas, & rustica numina pellunt,
 Syluestresq; deos: longeq; tuentibus antrum
 Flammea lasciuis intendunt spicula Edænis.

Cum subitò uarius uicina clamor ab urbe,
 Et fausti iuuenum plausus, mixtæq; choreis
 Audite per rura lyrae, celebrata per omnes
 Italiae canitur montes, omnisq; maritum
 Palladium resonabat ager, peruenit ad aures
 Vox iucunda deæ, strepituq; excita resedit,
 Et reliquum nitido deterfit pollice somnum.
 Vtq; erat interiecta comas, turbata capillos,
 Mollibus assurgit stratis, sociumq; requirit
 Agmen, & innumeros Hymenæum querit amores.
 Hunc Musa genitum legit Cytherea, ducemq;
 Præfecit thalamis, nullum uinxisse cubile
 Hoc sine, nec primas fas est attollere tedas.

Conspicitur tandē, plantano nanq; ille sub alta
 Fusus, inæquales cæra texebat auenas,
 Mænaliosq; modos, & pastoralia labris
 Murmura tentabat relegens, orisq; recurſu
 Dissimili tenuem uariabat harundine uentum.
 Restitit ut uidit Venerem, digitisq; remisſis,
 Ad terram tacito defluxit fistula lapsu.
 Dulce micant oculi, niueas infecerat igni
 Solq; pudorq; genas: dubiam lanuginis umbram
 Casaricus intonsa tegit: prior ipsa silentem
 Compellat: Nunquam ne puer dilecta relinques
 Carmina? maternis nunquam satiabere donis?
 Deditæ Musarum studio, nimumq; parentis

Aemule?

Aemule? quid medio tecum modularis in aestu?
 Iam ne tibi sordent citharæ: iam lustra Lycæi,
 Atq; pecus cordi: redituraq; rupibus Echo?
 Huc ades, & tantæ nobis ediffere causas
 Letitiæ, quæ pompa toro tam clara resulet,
 Quæ noua dotetur uirgo: patriamq; genusq;
 Pande, quibus terris orti, quo semine ducti:
 Haud ignarus enim, nec te connubia fallunt
 Vlla, tuo primæ libantur scedere noctes.
 Ille refert: Equidem dudum te diua morantem
 Mirabar, quod adhuc tanti secura maneres
 Coniugij: non parua tibi mandatur origo.
 Fascibus insignes, & legum culmine sultæ
 Conuenere domus, & qui lætissimus urbi
 Sanguis erat. Rubris quæ statibus insula latrat?
 Quis locus Aethiopum: quæ sic imperiua famæ
 † Successit regio: quò non rumore sequendo
 Palladij penetravit amor: mentisq; benigna
 Temperies: doctiq; sales: & grata senectus?
 Per cunctos ijt ille gradus, auleq; labores
 Emensus tenuis, summæ fastigia sedis
 Eoum stabili moderatus iure senatum.
 Hic splendor iuuenum. Cunabula prima puellæ
 Danubius, ueteresq; Thomi, Mauortia matris
 Nobilitas, spolijs armisq; exultat auitis,
 Immenſamq; trahit Scelerini robore lucem,

† Seceſſit

PALLAD. EPITHAL.

Detrahit matris gremio: matura tumescit
 Virginitas, super atq; niues ac lilia candor,
 Et patrum flauis testatur crinibus Istrum.
 Tum dextram complexa uiri, dextramq; puellæ
 Tradit, & his ultro sancit connubia dictis:

Viuite concordæ, & nostrum discite munus.
 Oscula mille sonent, liuescant brachia nexu.
 Labra ligent animos, nec tu uirtute paterna
 Confidas iuuenis, non est terrore domanda,
 Sed precibus placanda tibi. Concede marito
 Tu quoq; nec Scythicas infensis unguibus iras
 Exercere uelis: uinci patiare rogamus.
 Sic uxor, sic mater eris. Quid lumina tingis?
 Virgo crede mihi, quem nunc horrescis, amabis.
 Dixit, & aligera geminos, arcuq; manuq;
 Præstantes, è plebe uocat, puer ilicet Elbon,
 Et Pyrois, rutilas dispersi murice plumas
 Profiliunt, puroq; imbutis melle sagittis,
 Hic nuptam petit, illa uirum: sonuere reducta
 Cornua, certa Notos pariter sulcauit harundo,
 Et pariter fixis hæserunt tela medullis.

PALLADII AC SERENÆ EPI
 THALAMII FINIS.

CL. CLAUDIANI 173

EPIGRAMMA SATISFACTIO-
 nis apud Hadrianum præ-
 torij præfectum.

SQVE ADEO ne tuæ producta
 tur impetus iræ?
 Nullus erit finis lachrymis? subitisq;
 fauorem

Permutas odijs? quò mens ignara nocendi?
 Quò sensus abiere pij? tantum ne licebit
 Inuidiæ? tantum strepitus ualere maligni?
 Me dolor incautus, me lubrica duxerit ætas,
 Me timor impulerit, me deuius egerit ardor,
 Te tamen haud decuit paribus concurrere telis.
 Humanæ superos nunquam tetigere querelæ,
 Nec uaga securum penetrant conuicia cœlum.
 Excessit iam pœna modum, concede iacenti.
 En adsum, & ueniam confessus crimina posco.
 Manibus Hæstoreis atrox ignouit Achilles.
 Victrices furias matris placauit Orestes.
 Reddidit Alcides Priamo quas ceperat arces,
 Pellæum iuuenem regum flexere ruinae.
 Darium famulis manibus doluisse peremptum
 Fertur, & ingenti solatus fata sepulchro,
 Tradita captiuo spaciosior India Poros.

CLAVDIANVS

Conditor hic patriæ, sic hostibus ille peperit.
 Hunc uirtus tua digna sequi: quemcumq; deorum
 Lesimus, insulset in gulo pascatq; furor em.
 Gratia defluxit, sequitur feralis egestas.
 Desolata domus, charis spoliatur amicis.
 Hunc tormenta necant, hic undiq; truditur exul.
 Quid supersti damnis? quæ senu pericula restant?
 Emollit rabiem prædæ, mortisq; facultas.
 Prætereunt subiecta feræ, toruiq; leones
 Quæ strauisse ualent, eâ mox prostrata relinquunt,
 Nec nisi bellantis gaudent ceruice iuueni.
 Nobiliore fame secuit nascentia uota
 Liuor, & ingesto turbauit gaudia lectu.
 Iam iam supplicij sissos humilesq; serenus
 Despicit, quid tanta dignaris morte clientem?
 In breuibus nunquam sese probat Aeolus undis,
 Nec capit angustus Boreæ certamina collis,
 Alpes ille quatit, Rhodopæaq; culmina quassat.
 Incubuit nunquam cœlestis flamma salictis,
 Nec parui frutices iram meruere tonantis:
 Ingentes quercus, annosas fulminat ornos.
 Hoc pro supplicibus ramis, pro fronde Mineruæ,
 Hoc carmen pro thure damus, miserere tuorum.
 Me precor heu me redde mihi, grauiusq; medere
 Vulneribus, uitamq; iube famamq; reuerti.
 Quæ per te cecidit, per te fortuna resurgat.

Sanus

DE SENE VERONENSI. 179

Sanus Achilleis remcauit Thelephus herbis,
 Cuius pertulerat uires, & sensit in iuno
 Letalem, placidamq; manum: medicina per hostem
 Contigit, & pepulit quos fecerat ipse dolores.
 Quod si nec precibus, sletu nec flecteris ullo,
 Eripe calcatis non prospera cingula Musis.
 Eripe militiam, comitem, me pelle sodali
 Scilicet insigni de paupere uate triumpho,
 Scilicet egregijs ornabere uictor opimis.
 Senuat in miseris cognata potentia ciues.
 Audiatur hæc commune solum, longeq; carinis
 Nota Pharos, stentemq; attollens gurgite uultum
 Nostra gemat Nilus numerosis funera ripis.

Timo

DE SENE, QUI IVXTA VERONAM
 cōsistens, uilla sua nunq̄
 egressus est.

Felix qui proprijs æuum transegit in aruis. † patrijs
 Ipsa domus puerū quem uidet ipsa senem,
 Qui baculo nitens, in qua reptauit harena,
 Vnius numerat secula longa case.
 Illum non uario traxit fortuna tumultu,
 Nec bibit ignotas mobilis hospes aquas.
 Non freta mercator timuit, non classica miles,
 Non rauci lites pertulit ille fori.
 Indocilis rerum, nicinæ nescius urbis,

Z 3

CLAVDIANVS

Aspectu fruitur liberiore poli.
 Frugibus alternis, non consule computat annu m.
 Autumnum pomis, uer sibi flore notat.
 Idem condit ager soles, idemq; reducit,
 Metiturq; suo rusticus orbe diem.
 Ingentem meminit paruo qui gramine quercum,
 Aequa ueniq; uidet consensisse nemus.
 Proxima cui nigris Verona remotior Indis,
 Benacumq; putat, littora rubra lacum.
 Sed tamen indomitæ uires, firmisq; lacertis
 Actas robustum tertia cernit auum.
 Erret & extremos alter scrutetur Iberos,
 Plus habet hic uitæ, plus habet ille uie.

CLAVD. DE PHOENICE
 CARMEN.

OCeani summo circumfluis æquore lucus,
 Trans Indos Eurumq; uiret, qui primus an-
 sollicitatur equis, uicinaq; uerbera sentit. (helis
 Humida roranti resonant cum limina curru,
 Vnde rubet uentura dies, longeq; coruscis
 Nox afflata rotis, refugo pallefcit amictu.
 Hæc fortunatus nimium titanius ales
 Regna colit, solusq; plaga defensus iniqua
 Possidet intactas ægris animalibus oras.
 Sæua nec humani patitur contagia mundi.

Par

DE PHOENICE.

180

Par uolucer superis, stellas qui uiuidus æquat
 Durando, membrisq; terit redeuntibus æuum.
 Non epulis saturare famem, non fontibus ullis
 Assuetus prohibere sitim, sed purior illum
 Solis feruor alit, uentosaq; pabula libat
 Tethios, innocui carpens alimenta uaporis.
 Arcanum radiant oculi iubar, igneus ora
 Cingit honos, rutilo cognatum uertice sydus
 Attollit cristatus apex, tenebrasq; serena
 Luce secat, Tyrio pinguntur crura ueneno.
 Anteuolant zephyros pennæ, quas carulus ambit
 Flore color, sparsoq; super ditescit in auro.
 Hic neq; concepto factus, nec semine surgit,
 Sed pater est prolesq; tui, nulloq; creante
 Emeritos artus focunda morte reformat,
 Et petit alternam totidem per funera uitam.
 Namq; ubi mille uias longinqua retorserit ætas,
 Tot fuerint hyemes, toties uer cursibus actum,
 Quas tulit autumnus dederit cultoribus umbras,
 Tunc multis grauior tandem subiungitur annis,
 Lustrorum numero uictus. Ceu lassa procellis
 Ardua Caucaeso nutat de uertice pinus,
 Seram ponderibus pronis tractura ruinam.
 Pars cadit assiduo statu, pars imbre peresa
 Rumpitur, abripuit partem uitiosa uetustas.
 Iam breue decrefcit lumen, languetq; senili

† sibi

Z. 4

CLAVDIANVS

Segnis stilla gelu, qualis cum fortè tenetur
 Nubibus, & dubio uanescit Cynthia cornu.
 Iam solitæ medios aë transcurre nimbos,
 Vix ima tolluntur humo, tunc conscius aëi
 Desinisti, reducisq; parans exordia formæ,
 Arentes tepidis de collibus eligit herbas,
 Et cumulum texens preciosa fronde Sabæum
 Componit, bustumq; sibi, partumq; futurum.
 Hic sedet, & solem blando clangore salutat
 Debilior, miscetq; preces, & supplice cantu
 Prestatura nouas uires incendia poscit.
 Quem procul adductis uidet cum Phœbus habenis
 Stat subito, dictisq; piū solatur alumnū.

O senium posituræ rogo, falsisq; sepulchris
 Natales habituræ uices, qui sepe renasci
 Exitio, proprioq; soles pubescere lecto,
 Accipe principium rursus, corpusq; coactum
 Desere, mutata melior procede figura.
 Hæc fatus, prope stans in crinibus unum
 Concussa cruce iacit, missosq; uolentem
 Vitali fulgore ferit, nam sponte crematur
 Ut redeat, gaudetq; mori festinus in ortum.
 Feruet odoratus stellis cœlestibus agger,
 Consumitq; senem: nitidos stupefacta iuencos
 Luna premit, pigrosq; polus non concitat axes.
 Parturiente rogo curis natura laborat

Aeternam

DE PHOENICE.

181

Aeternam ne perdat auem, flammâsq; fideles
 Admonet, ut rerum decus immortalæ remittant.
 Continuo dispersa uigor per membra uolutus
 Aestuât, & uenis rediuiuus sanguis inundat.
 Victuri cineres, nullo cogente moueri
 Incipiunt, plumaq; rudem uestire fauillam.
 Qui fuerat genitor, natus nunc profilit idem,
 Succeditq; nouus, geminæ confinia uitæ,
 Exiguo medijs discrimine separât ignis.
 Protinus ad Nilum manes sacrare paternos
 Auctoremq; globum Phariæ telluris ad oras
 Ferre iuuat, uelox alienum t̄pergit in orbem,
 Portans gramineo t̄clausum uelamine funus.
 Innumera comitantur aues, stipatq; uolantem
 Alituum suspensa cohors, exercitus ingens
 Obnubet uario late conuexa meatu.
 Nec quisquam tantis è millibus obuius audeat
 Ire duci, sed regis iter flagrantis adorant.
 Non ferus accipiter, non armiger ipse tonantis
 Bella mouet, commune facit reuerentia fœdus.
 Talis barbaricas fluuij de Tygride turmas
 Ductor Parthus agit, gemmis & diuite culta
 Luxurians feris apicem regalibus ornat.
 Auro frenat equum persusa murice uestem,
 Assyria signatur acu, tumidasq; regendo
 Celsa per Tyrius acies dititione superbit.

† Ammoe
uct† tendit
† clarum

Z 5

Clara per Aegyptum placidis notissima sacris
 Vrbs Titana colit, centumq; immane columnis
 Inuehitur templum, Thebano monte reuulsis.
 Illic (ut perhibent) patriam de more reponit
 Congeriem, uultumq; dei uulneratus herilem
 Iam flammæ commendat onus, iam destinat aris
 Semina reliquiasq; sui, mirata relucet
 Limina, diuinis spirant altaria fumo.
 Et Pelusiacas productus adusq; paludes
 Peruenit Indus odor, penetrat completq; salubri
 Tempestate uiros, & nectare dulcior aura
 Hostia nigrantis Nili septena uaporat.
 O felix hæresq; tui, quo soluimur omnes
 Hoc tibi suppeditat uires, præbetur origo
 Per cinerem, moritur te non pereunte senectus.
 Vidisti quodcumq; fuit, te secula teste
 Cuncta reuoluuntur, nosti quo tempore pontus
 Fuderit elatas scopulis stagnantibus undas.
 Quis Phæthontæis erroribus arserit tannis;
 Et clades te nulla rapit, solusq; superstes
 Edomita tellure manes, non stamina Parcæ
 In te dura legunt, non ius habuere nocendi.

DE MAGNETE.

Quisquis sollicita mundum ratione secutus,
 Semina rimatur rerum, quo luna laborat
 Defectu,

Defectu, quæ causa iubet pallefcere solem,
 Vnde rubescentes ferat crime cometæ,
 Vnde fluant uenti, trepidæ quis uiscera terræ
 Commoueat motus, quæ fulgura ducat origo,
 Vnde tonent nubes, quo lumine floreat Arcus.
 Hoc mihi querenti, si quid deprendere uerum
 Mens ualet, expediat: lapis est cognomine Magnes
 Decolor, obscurus, uilis: non ille repexam
 Cæsariem regum, nec candida uirginis ornat
 Colla, nec insigni splendet per singula morsu,
 Sed noua si nigri uideas miracula saxi,
 Tunc superat pulchros cultus, & quicquid Bois
 Indus littoribus rubra scrutatur in alga.
 Ex ferro meruit uitam, ferriq; rigore
 Vescitur, has dulces epulas, hæc pabula nouit.
 Hinc proprias renouat uires, hinc fusa per artus
 Aspera secretum seruant alimenta uigorem.
 Hoc absente perit, tristi morientia torpent
 Membra fame, uenasq; sitis consumit apertas.

Mauors sanguinea qui cuspide uerberat urbes,
 Et Venus humanas que laxat in ocia curas,
 Aurati delubra tenent communia templi.
 Effigies non una deis, sed ferrea Martis
 Forma nitet, Venerem Magnetica gemma figurat.
 Illis conubium celebrat de more sacerdos.
 Ducit flamma choros, festa frondentia myrto

CLAVDIANVS

Limina cinguntur, roseisq; cubilia surgunt
 Floribus, & thalamos dotalis purpura uelat.
 Hic mirum consurgit opus, Citherea maritum
 Sponte rapit, cœliq; toros imitata priores
 Pectora lasciuo flatu Mauortia necit.
 Et tantum suspendit onus, galeæq; lacertos
 Implicat, & uiuis totum complexibus ambit.
 Ille lacepsitus longo spiraminis actu
 Arcanis trahitur gemma de coniuge nodis.
 Pronuba fit natura deis, ferrumq; maritat
 Aura tenax, subitis sociantur numina furitis.
 Quis calor infundit geminis alterna metallis
 Fœdera: quæ duras iungit concordia mentes?
 Flagrat anabela silex, & amicam faucia sentit
 Materiam, placidosq; calybs cognoseit amores.
 Sic Venus horrificum belli compescere regem
 Et uultum mollire solet, cum sanguis præcepç
 Aestuat, & strictis mucronibus asperat iras.

¶ Soluitq;

Sola feris occurrit equis, & mollitq; tumorem
 Pectoris, & blando præcordia temperat igni.
 Pax animo tranquilla datur, pugnasq; calentes
 Deserit, & rutilus declinat in oscula cristas.
 Quæ tibi seuæ puer non est permissa potestas?
 Tu magnum superas fulmen, cœloq; relicto
 Fluctibus in medijs cogis mugire tonantem.

¶ Hensu iam gelidas rupes uiuog; carentia ¶ sexu

Membra

DE APONIS BALNEIS. 183

Membra feris iam saxo tuis obnoxia telis,
 Et lapides suus ardor agit, ferrumq; tenetur
 Illecebris rigido regnant in marmore flammæ.

DE APONIS BAL
NEIS.

Fons Antenoreæ uitam qui porrigis urbi,
 Fataq; uicinis noxia pellis aquis.
 Cum tua uel mutis tribuant miracula uocem,
 Cum tibi plebeius carmina dicet honos,
 Et sit nulla manus cuius non pollice ductæ
 Testentur memores prospera uota notæ.
 Nonne reus Ausis pariter, Nymphisq; tenebor,
 Si tacitus soli prætereare mibi?
 Indictum neq; enim fas est, tacitumq; relinqui,
 Hunc qui tot populis prouocat ore loqui.
 Alto colle minor, paruis erectior aruis,
 Conspicuo cliuus molliter orbe tumet.
 Ardentis fœcundus aquæ, quacumq; cauernas
 Perforat, offenso truditur igne latex.
 Spirat putre solum, conclusa subter anhelò
 Pumice rimosas perforat unda uias.
 Humida flammaram regio Vulcania terræ,
 Vbera sulfureæ feruida regna plage.
 Quis sterilem non credat humis; fumantia uernant
 Pascua, luxuriat gramine cocta silex.

CLAVDIANVS DE

Et cum sic rigido cautes feruore liquefact,
 Contentis audax ignibus herba uiret,
 Præterea grandes effossi marmore sulci,
 Saucia longinquo limite saxa secant.
 Herculei, sic fama refert, monstratur aratri
 Semita, uel casus uomeris egit opus.
 In medio pelagilate flagrantis imago,
 Cæruleus immenso panditur ore lacus,
 Ingenti fusus spatio: sed maior in altum
 Intrat, & arcane rupis inane subit,
 Densus nube sua, tactuq; immitis & haustu,
 Sed uitreis idem lucidus usq; uadis.
 ¶merfa Consuluit natura sibi, ne tota niteret,
 Admisiq; oculos quod uetat ire calor.
 Turbidus impulsu uenti cum spargitur aër,
 Glaucaq; fiamiferæ terga serenat aque,
 Tunc omnem liquidi uallem mirabere fundi,
 Tunc ueteres hastæ regia dona micant:
 Quas inter nigrae tenebras obscurus harenae
 Discolor obruptum flumen hiatus agit.
 Apparent intra latebræ, quas gurgis opacis
 Implet, & abstrusus ducit in antra sinus.
 Tunc montis secreta patent, qui flexus in arcum
 Aequora pendenti margine summa ligat.
 ¶scana Vinea coronatos asfringit, seu uapores,
 Et leuis exili cortice terra natat.

Calcaturq;

APONIS BALNEIS.

184.

† Calcaturq; oneri nunquam cessura uirorum
 Sustentat trepidum fida ruina pedem.
 Facta manu credas, sic leues circuit oras
 Ambitus, & tenuis perpetuusq; riget.
 Hærent stagna loco, plenas æquantia ripas,
 Præscriptumq; timent exiluisse modum.
 Quod superat † fluuiio deuexa rupe uolutus
 Egerit, & campi dorsa recurua petit.
 Deuchit exceptum natino spuma meatu,
 In patulas plumbi labitur inde uias.
 Nullo cum strepitu madidis infecta fauillis
 Despumat niueum fistula cana salem.
 Multifidas dispergit opes, artemq; secutus
 Quâ iussere manus mobile torquet iter,
 Et iunctos rapido pontes subtermeat aestu,
 Afflatusq; uago temperat igne tholos.
 Acrisius interius rauci cum murmure saxi
 Spumeus eliso pellitur amne uapor.
 Hinc pigras repetunt fessi sudore lacunas,
 Frigora quis longe damna dedere moræ.
 Salue Pæoniæ largitor nobilis undæ,
 Dardanij salue gloria magna soli.
 Publica morborum requies, commune meretur
 Auxilium præsens numen inempta salus.
 Seu ruptis inferna ruunt incendia ripis,
 Et nostro Phlegeton deuus orbe † calet.

† lates

Sulfuris in uenas gelidus seu decidit amnis,
 Accensusq; fluit quod manifestat odor.
 Sive pares flammis undarum lance rependens,
 Arbiter in sedus mons elementa uocat.
 Ne cedant superata sibi, sed legibus æquis
 Alterius uires possit utrumq; pati.
 Quicquid erit cause, quocumq; remitteris ortu
 Non sine consilio currere certa fides.
 Quis casum meritis adscribere talibus audest?
 Quis negat auctores hæc statuisse deos?
 Ille pater rerum qui secula diuidit astris,
 Inter prima poli te quoq; sacra dedit.
 Et fragilem nostri miseratus corporis usum
 Tælluri medicas fundere iussit aquas.
 Parcarumq; colos exhortatura seueras
 Flumina laxatis emicuerunt iugis.
 Felices proprium qui te meruere coloni,
 Fas quibus est Aponum iuris habere sui.
 Non illis terrena lues, corrupta nec austris
 Flamina, nec seuo Sirius igne nocet.
 Sed quamuis Lachesis letali flamine damnet,
 Inde sibi fata prosperiora petunt.
 Quod si fortè malus membris exuberat humor,
 Languida uel nimio uiscera felle rubent,
 Tresciant Non uenas irreferant, nec uulnere uulnera sanant,
 Pocula nec tristi gramine mixta bibunt.

Amissum

Amissum Lymphis reparant impune uigorem,
 Pacaturq; ægro luxuriante dolor.

DE NILO.

Felix qui Pharias profcindit uomere terras,
 Nubila non sperat tenebris condentia cælum,
 Nec grauius flantes pluuiæ frigore Coros
 Inuocat, aut Arcum uariata luce rubentem.
 Aegyptus sine nube ferax, imbresq; serenos
 Sola tenet, secunda poli, non indiga uenti.
 Gaudet aquis quas ipsa uehit, Nilòq; redundat,
 Qui rapido tractu medijs elapsus ab Austris,
 Fammiferæ patiens zone Cancrìq; calentis,
 Fluctibus ignotis nostrum procurrit in orbem,
 Secreto de fonte cadens, qui semper inani
 Quærendus ratione latet: sine contigit ulli
 Hoc uidisse caput: fertur nec teste creatus,
 Flumina profundens alieni conscia cœli.
 Inde uago lapsu, Libyam dispersus in omnem,
 Aethiopum per mille ruit nigrantia regna,
 Et loca continuo solis damnata uapore
 Irrorat, populisq; salus sitientibus errat,
 Per Meroën, Blemyasq; feros, atramq; Syenem.
 Hunc bibit effrenis Garamas, domitorq; ferarum
 Cyrricus, qui uasta colit sub rupibus antra,
 Qui ramos hebeni, qui dentes uellit eburnos,

CLAVDIANVS

Et gens compositis crinem uelata sagittis.
 Nec uero similes causas crescentibus undis
 Vt tempus meruit: glacie non ille soluta,
 Nec circumfuso scopulis exuberat imbre.
 Nam cum tristis hyems alias produxerit undas,
 Tunc Nilum retinet ripæ: cum languida cessant
 Flumina, tunc Nilus mutato iure tumescit.
 Quippe quod ex omni fluuio spoliauerit æstus,
 Hoc Nilo natura refert, totumq; per orbem
 Collectæ partes unum reuocantur in amnem.
 Cumq; die Titana Canis flagrantior armat,
 Et rapit humores madidos, uenasq; calore
 Compescit, radijsq; potentibus æstuat axis,
 Nilo bruma uenit, contraria tempora mundo.
 Defectis solitum referens cultoribus æquor,
 Effluit Aegæo stagnantiore, acrior alto
 Ionio, seseq; patentibus explicat aruis.
 Fluctuat omnis ager, remis sonuere nouales.
 Sæpius æstiuo iaceat cum fortè sopore,
 Cernit cum stabulis armenta natantia pastor.

IN ALETHIVM QVAEST.

Sic non Aethiopum campos æstate pererrem,
 Nec brumã Scythico sub Ioue nudus agam.
 Sic non imbriferam noctem ducentibus Hæcdis,
 Ionio credam turgida uela mari.

Sic

IN ALETHIVM QVAEST. 186

Sic non tartarco furiarum uerberare pulsus,
 Irati relegam carmina grammatici.
 Nulla meos traxit petulans audacia sensus,
 Liberior iusto nec mihi lingua fuit.
 Versiculos fateor non cauta uoce notauis,
 Heu miser ignorans quàm graue crimen erat.
 Orpheos alij libros impune lacesseunt,
 Nec tua securum te Maro fama uehit.
 Ipse parens uatum princeps Heliconis Homerus,
 Iudicis exceptit tela seuera notæ.
 Sed non Vergilius, sed non accusat Homerus,
 Neuter enim quæstor, pauper uterq; fuit.
 En moueo plausus, & pallidus omnia laudo,
 Et clarum repeto terq; quaterq; sophos.
 †Intendat placidus tandem, statusq; remittat,
 Et tuto recitet quodlibet ore placet.

†Ignoscat

CLAVD. GIGANTOMACHIA.

Terra parës quondã cœlestibus inuida regnis,
 Titanumq; simul crebros miserata dolores,
 Omnia monstrifero complebat tartara tœctu,
 Inuisum genitura nephas, Pblegramq; rexit
 Tanta prole tumens, & in æthera protulit hostes.
 Fit sonus, erumpunt crebri, nondumq; creati
 Iam dextras in bella parant, superosq; lacesseunt,
 Stridula uolentes gemino uestigia lapsu.

†foctu

Pallescunt subito stellæ, flectitq; rubentes
Phœbus equos, docuitq; timor reuocare meatus.
Occanum petit Arctos, innociditq; Triones
Occasum uoluerè pati, tum feruida natos
Talibus hortatur genitrix in prælia dictis.

O pubes domitura deos, quodcumq; uidetis
Pugnando dabitur: præstat uictoria mundum.
Sentiat ille meas tandem Saturnius iras,
Agnoscat quid terra potest: si uiribus ullis
Vincor, cur Cybele nobis meliora creauit?
Cur nullus telluris honos: qui semper acerbis
Me damnis urgere solet, quæ forma nocendi
Defuit: hinc uoluerem uiuo sub pectore pascit
Infelix Scythica fixus conualle Prometheus,
Hinc Atlantis apex flammantia pondera sulcit,
Et per canicem glacies asperrima durat.
Quid dicam Tityon? cuius sub uulture sæuo
Viscera nascuntur, grauib; certantia penis.
Sed uos ô tandem ueniens exercitus ultor
Soluite Titanas uinclis, defendite matrem.
Sunt freta, sunt montes, uestris nec parcite mēbris,
In Iouis exitium telum non esse recuso.
Ite precor miscete polum, rescindite turres
Sydereas, rapiat fulmen, sceptrumq; Tiphœus.
Encladi iussis mare seruiat: alter habenas
Auroræ pro sole regat: te Delphica laurus

Sringat

Stringat Porphyryion, Cyrrhaeq; templâ tenebis.

His ubi consilijs animos elusit inanes,
Iam credunt uicisse deos, medijsq; reuinctum
Neptunum traxisse fretis: hic sternere Martem
Cogitat, hic Phœbi laceros deuellere crines:
Hic sibi promittit Venerem speratq; Dianæ
Coniugiū, castamq; cupit uiolare Mineruam.

Interea superos prænuucia conuocat iris.
Qui fluuios, qui stagna colunt, cinguntur & ipsi
Auxilio manes, nec te Proserpina longe
Vmbrosæ tenuere fores, rex ille silentium
Lethæo uehitur curru, lucemq; timentes
Insolitam mirantur equi, trepidôq; uolatu
Spissas cæruleis tenebras è naribus efflant.

Ac uelut hostilis cum machina terruit urbem;
Vndiq; concurrunt arcem defendere ciues:
Haud secus omnigenis cœuintia numina turmis
Ad patrias uenere domos, tum Iuppiter inuit:

O nunquam peritura cohors, ô debita semper
Cælo progenies, nullisq; obnoxia fati:
Cernitis ut tellus nostrum coniuret in orbem
Prole noua: dederitq; alios interrita partus?
Ergo quot dederit natos, tot funera matri
Reddamus, longo maneat per singula luctu,
Tanto pro numero paribus damnata sepulchris.
Iam tuba nimborum sonuit, iam signa ruendi

†secula

Bis ether, bis terra dedit, confusaq; rursus
 Pro domino natura timet: discrimina rerum
 Miscet turba potens, nunc insula deserit æquor,
 Nunc scopuli latuere mari: quot littora restant
 Nuda: quot antiquas mutarunt flumina ripas?
 Hic rotat Hemonium præduris uiribus Oceanus,
 Hic iuga connixis manibus Pangæa coruscant,
 Hunc armat glacialis Athos, hoc Ossa mouentem
 TOLLITUR, hic Rhodopen Hebræi cum fonte reuellit,
 Et socias truncavit aquas, summaq; leuatus
 Rupe, giganteos humeros irrorat Enipeus.
 Subsedit patulis tellus sine culmine campis,
 In natos diuisa suos: horrendus ubiq;
 It fragor, & pugnae spaciū discriminat aer.
 Primum terrificum Mauors non segnis in agmen
 Odrystos impellit equos, quibus ille Gelonos
 Siue Getas turbare solet: splendentior igni
 Aureus ardescit clypeus, galeamq; nitentes
 Arrexere iubæ: tunc concitus ense Pelorum
 Transigit aduerso femorum qua parte uolutus
 Duplex semiferis connectitur ilibus anguis,
 Atq; uno ternas animas interficit ictu.
 Tunc super insultans quidus languentia curru
 Membra terit, multumq; rotæ sparsere cruoris.
 Occurrit pro fratre Mimas, Lemnumq; calentem
 Cum lare Vulcani spumantibus eruit undis:

Et

Et propè torsisset si non Mauortia cuspis
 Antè reuelato cerebrum fudisset ab ore.
 Ille uiro toto moriens, serpentibus imis
 Viuit adhuc stridore ferox, & parte rebelli
 Victorem post fata petit. Tritonia uirgo
 Profilit, ostendens rutila cum Gorgone pectus,
 Aspectu contenta suo, non utitur hasta.
 Nam satis est uidisse semel, primumq; furentem
 Longius in faciem saxi Pallanta reformat.
 Ille procul subitis fixus sine uulnere nodis
 Vt se letifero sensit durefcere uisu,
 Et steterat iam penè lapis, quò uertimur inquit?
 Qui serpit per membra silex: qui torpor inertem
 Marmorea me peste ligat: uix pauca locutus
 Quod timuit iam totus erat, seuusq; Damastor
 Ad depellendos iaculum dum quæreret hostes,
 Germani rigidum misit pro rupe cadauer.
 Hic uero interitum fratris miratur Echion.
 Inscius auctorem dum uult tentare nocendo,
 Te dea respexit, solam quam cernere nulli
 Bis licuit: meruit sublata audacia poenas,
 Et didicit cum morte deam, sed turbidus Idam
 Pallaneus oculis aduersa tuentibus atrox
 Ingreditur, cecusq; manus in Pallada tendit.
 Hunc mucrone ferit dea comminus, ac simul angues
 Gorgoneo riguere gelu, corpusq; per unum

reuelat

4 4

CLAVDIANVS DE

Pars moritur ferro, partes periere uidendo.

Trumpete Ecce autem medium spiris delapsus in aequor
 Porphyrion, trepidam conatur uellere Delon,
 Scilicet ad superos ut torqueat improbus axes.
 Horruit Aegeus, stagnantibus exilit antris
 Longæuo cum patre Tethis, desertaq; mansit
 Regia Neptuni, famulis ueneranda profundis.
 Exclamant placido cunctæ de uertice Nymphæ,
 Nymphæ quæ rudibus Phœbum docuere sagittis
 Errantes agitare feras, primunq; gementi
 Latonæ struxere torum, cum lumina caeli
 Parturiens geminis ornaret foetibus orbem.
 Implorat Pæana suum conterrita Delos,
 Auxiliumq; rogat: Si te gratissima fudit
 In nostros Latona sinus, succurre precanti,
 En iterum conuulsa feror, succurre roganti.

DE CHRISTO SERVATORE.

Christe potens rerum redeuntis conditor æui,
 Vox summi, sensusq; dei, quem fudit ab alta
 Mente pater, tantiq; dedit consortia regni.
 Impia tu nostræ domuisti crimina uitæ,
 Passus corporca mundum uestire figura,
 Affariq; palam populos hominemq; fateri:
 Quemq; utero inclusum Mariæ, mox numine uiso
 Virginci tumuere sinus, innuptaq; mater

Arcano

CHRISTO SERVATORE. 189

Arcano stupuit compleri uiscera partu,
 Auctorem paritura suum: mortalia corda
 Artificem itexere poli, mundi q; repertor,
 Pars fuit humani generis latuuiq; sub imo
 Pectore, qui totum late complectitur orbem.
 Et qui non spatijs terræ, non ægoris unda,
 Nec capitur cœlo, paruos confluit in artus.
 Quin & supplicij nomen nexuq; subisti,
 Ut nos subriperes leto, mortemq; fugares,
 Morte tua: mox æthereas euectus in auras
 Purgata repetens, letum te luce parentem
 Augustum foueas, festis ut sæpe diebus
 Annua sinceri celebret ieiunia sacri.

† fudere

LAUS CHRISTI.

Roles uera dei, cunctisq; antiquior annis,
 Nunc genitus qui semper eras, lucisq; repertor,
 Antè tuæ matrisq; parens: quem misit ab astris
 Aequæuus genitor, uerbiq; in semina fissum
 Virgineos habitare sinus, & corporis arcti
 Iussit imire uias, paruamq; in sede morari,
 Quem sedes non ulla capit: qui lumine primo
 Vidisti, quicquid mundo nascente crearas.
 Ipse opifex, opus ipse sui, dignatus iniquas
 Aetatis sentire uices, & corporis huius
 Dissimiles perferre modos, hominemq; subire,

6 5

CLAVDIANI

Vt possis monstrare deum, ne lubricus error,
 Et decepta diu uarij solertia mundi,
 Pectora tam multis sineret mortalia scelis
 Auctorem nescire suum: te conscia partus
 Mater, & attoniti pecudum sensere timores.
 Te noua sollicito lustrantes sydera uisu,
 In cælo uidere prius: lumenq; secuti,
 Inuenere Magi: tu noxia pectora soluis,
 Elapsasq; animas in corpora sancta reducis,
 Et uitam remeare iubes. Tu lege recepti
 Muneris, ad manes penetras, mortisq; latebras
 Immortalis adis. Nasci tibi nam fuit uni
 Principium, finisq; mori: sed nocte refusa,
 In cælum, patremq; redis, rursusq; perenni
 Ordine, purgatis adimis contagia terris.
 Tu solus, patrisq; comes, tu spiritus insons,
 Et toties unus, tripliciq; in nomine simplex.
 Quid nisi pro cunctis aliud: quis credere possit
 Te potuisse mori, poterat qui reddere uitam?

MIRACVLA CHRISTI.

Angelus alloquitur Mariã, quo præscia uerã
 Concipiat, salua uirginitate deum. (bo
 Dant ubi Chaldaei prænuncia munerat reges,
 Mirram homo, rex aurum, suscipe thura deus.
 Permutat lymphas in uina liquentia Christus,

Quo

MIRACVLA CHRISTI. 190

Quo primum facto se probat esse deum.
 Quinq; expleat panes, pisces duo, millia quinq;
 Et deus ex paruò plus superesse iubet.
 Editus ex utero cæcus noua lumina sensit,
 Et stupet ignotum se meruisse diem.
 Lazarus è tumulo, Christo inclamante resurgit,
 Et duræ mortis lex resoluta perit.
 Nutantem quatit unda Petrũ, cui Christus in alto,
 Et dextra gressus firmat. & ore fidem.
 Exanguis Christi contungit fœmina uestem,
 Stat cruor in uenis, fit medicina fidis.
 Iussus post multos graditur paralyticus annos
 (Mirandum) lecti portitor ipse sui.

DE MVLABVS GALLICIS.

Aspice morigeras Rhodani torrentis alūnas,
 Imperio nexas, imperioq; uagas.
 Dissona quàm uarios stectant ad murmura cursus,
 Et certas adeant uoce regente uias.
 Quamuis quæq; sibi nullis discurrat habenis,
 Et pateant duro libera colla iugo.
 Ceu constricta tamen seruit, patiensq; laborum,
 Barbaricos docile concipit aure sonos.
 Absentis longinqua ualent præcepta magistri,
 Frenorumq; uices lingua uirilis agit.
 Hæc procul angustat sparsas, spargiq; coactas.

CLAVDIANI

Hæc sistit rapidas, hæc properare facit.

^Ultime ^gressum *Læua iubet læuo deducunt ordine currum,*

Mutauit strepitum, dexteriora petunt.

Nec uinclis famulae, nec libertate feroces,

Exute laqueis, sub ditione tamen.

Consensuq; pares, & fuluis pellibus hirtæ

Esseda concordæ multisonora trahunt.

Exiraris si uoce ferax pacauerit Orpheus,

Cum pronas pecudes Gallica uerba regant;

IN CVRETIVM.

FAllaces uitreo stellas componere mundo,

Et uaga Saturni sidera sæpe queri,

Venturumq; Iouem paucis promittere nummis,

Cureti genitor nouerat Vranius.

In prolem dilata ruunt periuria patris,

Et pœnam merito filius ore luit.

Nam spurcos auide lambit meretricis hiatus,

Consumens luxu flagitijsq; domum.

Et quas fallacis collegit lingua parentis,

Hæc eadem nati lingua refudit opes.

IN EVNDEM.

Situa Cureti penitus cognoscere quæris

Sydera, patre tuo certius ipse loquar.

Quod furis, aduersi dedit inclementia Martis.

Quod

EPIGRAMMATA.

191

Quod procul à Musis, debilis Arcas erat.

Quod turpem pateris iam cano podice morbum,

Ecce minis signis Luna Venusq; fuit.

Attriuit Saturnus opes, hoc proprus in uno

Hæreo, quæ cumnum lambere causa facit.

IN EVNDEM.

Sordidus ex humeris nodo dependet amictus,

Exercentur equis, & colla comantia pectunt.

IN IACOBVM MAGI

strum equitum.

Per cineres Pauli, per cani limina Petri,

Ne laceres uersus dux Iacobe meos.

Sic tua pro clypeo defendat pectora Thomas,

Et comes ad bellum Bartholomeus eat.

Sic ope sanctorum non barbarus irruat Alpes,

Sic tibi det uires sancta Susanna suas.

Sic quicumq; ferox gelidum tranauerit Istrum,

Mergatur uolucres ceu Pharaonis equi.

Sic Geticas ultrix feriat romphea cateruas,

Romanasq; regant prospera tela manus.

Sic tibi det moriens magnos conuiuia triumphos,

Atq; tuam uincant dolia fusa sitim.

Sic nunquam hostili maculetur sanguine dextra,

Ne laceres uersus dux Iacobe meos.

CLAUD. EPIGRAM.

DE APRO ET

LEONE.

TOruus aper, fuluusq; leo coiere superbis
Viribus, hic fetis, seuior ille iuba.
Hunc Mars, hunc Cibeles laudat, dominatur uterq;
Monibus, Hercules sudor uterq; fuit.

DE LOCUSTA.

HOrret apex capitii, medio fera lumina surgit
Vertice, cognatus dorso durefcit amictus.
Armauit natura cutem, dumiq; rubentes
Cuspibus paruis multu acvere rubores.

DE TORPEDINE.

†dira
†Audit et
merito
†obnoxia
taciū
Quis non indomitam miris et torpedinis artem
†Audit, et emerito signatas nomine uires
Illa quidem mollis, segniq; obnoxia natatu
Repiat, et attritus uix languida serpit artem.
Sed latus armauit gelido natura ueneno.
Et frigus quo cuncta rigent, armata medullis
Miscuit, et proprias hyemes per uiscera duxit.
Naturam iuuat ipsa dolis, et conscia fortis
Vittur ingenio, longeq; extenta per algas
Hac confisa iacet, successu leta resurgit,
Et uiuos impune ferrox depasitur artus.
Si quando uestita cibus incautior ara

Hauscrit.

EPIST. AD SERENAM. 191

Hauscrit, et curuis frenari senserit hamis,
Non fugit aut uano conatur uellere morsu,
Sed propius nigræ iungit se callida setæ
Et meminit captiua sui, longeq; per undas
Pigra uenenatis effundit flamina uenis.
Per setam uis alta meat, fructusq; relinquit
Absentem uictura uirum: metuendus ab imis
Emicat horror aquis, et pendula fila secutus
Transit arundineos arcano frigore nodos,
Victricemq; ligat concreto sanguine dextram,
Damnosum piscator onus, prædamq; rebellem
Iactat, et amissa redit exarmatus habena.

EPISTOLA AD SERENAM.

ORphea cum primum sociarent numina tedæ,
Ruræq; compleret tertia sistus Hymen, †Thracia
Certare feræ picturæq; uolucres,
Dona suo uati que potiora darent.
Quippe antri memores cantus, ubi sæpe sonoræ
Præbuerant dulci mira theatra lyre.
Caucaseo cristalla ferunt de uertice lynces,
Gryphes Hyperborci pondera fulua soli.
Furata Veneris prato per inane columbæ,
Floreæ connexis ferta tulere rosis.
Fractaq; nobilium ramis electra sororum,
Cignus oloriferi uexit ab amne Padi.

E Nilo Pigmæa grues post bella remenso,
 Ore legunt rubri germina cara maris.
 Venit & extremo Phoenix longæuis ab Euro,
 Apportans unco cinnama rara pede.
 Nulla auium pecudumq; fuit quæ ferre negaret
 Vestigal merita connubiale lyra.
 Tunc opibus totoq; Heliconis sedula regno,
 Ornabat propriam Calliopea murum.
 Ipsam præterea dominam stellantis olympi
 Ad nati thalamos ausa rogare parens.
 Nec spreuit regina deum, uel matris honore,
 Vel iusto uatis ducta favore pij.
 Qui sibi carminibus toties lustrauerat aras,
 Iunonis blanda numina uoce canens.
 Præliaq; altisoni referens Phlegrea mariti,
 Titanum fractas, Enceladiq; minas.
 Illicet aduentu noctem dignata iugalem
 Addidit augendis munerâ sacra toris.
 Munera mortales non admittentia cultus,
 Munera quæ solos fas habuisse deos.
 Sed quod Threicio Iuno placabilis Orpheo,
 Hoc poteris uotis esse Serena meis.
 Illius expectant famulantia sydere nutum,
 Sub pedibus tegitur terra fretumq; tuis.
 Non ego cum peterem solenni more procorum,
 Promisi gregibus pascua plena meis:

Nec

Nec quod mille mihi lateant sub palmitè colles,
 Fluctuet & glauca pinguis oliua coma.
 Non quod nostra Ceres numerosa falce laboret,
 Auratæq; ferant culmina celsa trabes.
 Sufficit mandasse deam, tua littera nobis
 Et pecus, & segetes, & domus ampla fuit.
 Inflexit soceros, & maiestate petendi,
 Textit pauperiem nominis umbra tui.
 Quid non perficeret scribentis uoce Serena,
 Vel genius regni, uel pietatis amor?
 Atq; utinam sub luce tui contingeret oris,
 Coniugis in castris, & solio generi
 Optatum celebrare diem, me iungeret auspex,
 Purpura me sancto cingeret aula toro.
 Et mihi quam scriptis desponderat ante puellam,
 Coniugis eiusdem pronuba dextra daret.
 Nunc medium quoniam uotis maioribus æquor,
 Inuidet, & Libycæ disidet ora plagæ.
 Saltem absens regina faue, reditusq; sequundos
 Annue sydereo leta supercilio.
 Terrarum tu pande uias, tu mitibus Euris,
 Aequora pacari posteriora iube.
 Vt tibi Pierides doctumq; fluens Aganippe,
 Debita seruatò uota cliente canant.

DE phaleris equi regij.

Accipe parua tuæ princeps uenerande sororis
 Munera, quæ manibus texuit ipsa suis.

†prospertio
ra

b

Dumq; auro phalerae gemmis dum frena venident,
 Hac uterum zona cinge fremtentis equi.
 Siue illum Armenijs aluerunt gramina campis,
 Turbidus Argæa seu niue lauit Halis.
 Sanguineo uirides morsu uersare Smaragdos
 Et Tyrio dignum terga rubere croco.
 O quantum formæ sibi conscius erigit armos,
 Spargit & excusis colla superba iubis.
 Auscit breuitas doni pietate Serenæ,
 Quæ uolucres etiam fratribus ornât equos.
 Stamine resplendens & mira textilis arte
 Balteus, alipedis regia terga ligat.
 Quem decus Boö fratri, pignusq; propinqui
 Sanguinis, Hesperio misit ab orbe foror.
 Hoc latus astringi uelox optaret Arion,
 Hoc proprium uellet cingere Castor equum.

DE CONCHA.

Transferat huc liquidos fontes Heliconia Natis
 Et patulo conchæ diuitis orbe suat.
 Nang; latex doctæ quæ laurici ora Serenæ,
 Ultra Pegaseas numen habebit aquas.

DE MUNERIBUS HONORIO IMP. MISIS.

Non semper clypei metuendū genibus orbē
 Dilecto studiosa parens fabricabat Achilli.
 Lemnia nec semper supplex ardentis adibat
 Antra dei, nato galeam factura comantem.
 Sed placidos etiam cinctus & mitia pacis

Ornamenta

Ornamenta dabat, bello quibus ille peracto,
 Conspicuis reges inter fulgeret Achiuos.
 Ipsa manu chlamydes ostro texebat & auro,
 Frenaq; quæ uolucrum Xantū Balamq; discernit, †decerent
 Aequore quaesitis onerabat sedula gemmis.
 At tibi diuersis princeps altissime certant
 Obsequijs, focer in Stilico Mauortia confert
 Munera, barbaricas strages, Rheniq; triumphos:
 Regine contenta modum seruare Serena,
 In tua sollicitas urgēs uelamina telas.

DE EQVO HONORII.

O Felix sonipes tanti cui frena mereri
 Numinis, & sacris licuit seruire lupatis.
 Seu tua per campos uento iuba lussit Iberos,
 Seu te Cappadocum gelida sub ualle natantem,
 Argæe lauere niues, seu leta solebas
 Thessaliæ rapido perstringere pascua saltu.
 Accipe regales cultus, & crine superbus
 Erecto uirides spumis perfunde Smaragdos.
 Luxurient tumido gemmata monilia collo.
 Nobilis auratos iam purpura uestiat armos.
 Et medium te zona liget, uariata colorum
 Floribus, & castæ manibus sudata Serenæ.
 Perfarum gentile decus, sic quippe laborat
 Materni studijs, nec dedignatur equestres
 Moliri phaleras, genero latura decorem.

b 2

DE CRISTALLO.

Possedit glacies naturæ signa prioris,
 Quæ sit parte lapis, frigora parte negat.
 Solers lufit hyems, imperfectoq; rigore
 Nobilior, mitis gemma tumescit aquis.

DE EODEM.

Lymphæ quæ tegitis cognato corpe lymphas,
 Et quæ nunc estis, quæq; fuistis aquæ,
 Quod uos ingenium iunxit: quæ frigoris arte
 Torpuit, & maduit prodigiosa silex?
 Quis tepor inclusus securas uendicat undas?
 Interior glacies quo liquefacta Noto?
 Gemma quibus claustris arcano nobilis æstu,
 Vel concreta fuit, uel resoluta gelu?
 Solibus indomitum glacies Alpina rigorem
 Sumebat, nimio iam preciosa gelu.
 Nec potuit toto mentiri corpore gemmam,
 Sed medio mansit proditor orbe latex.
 Auctus honor liquidi crescunt miracula saxi,
 Et conseruatæ plus meruistis aquæ.
 Aspice correptam splendenti fragmine uenam,
 Quæ trahitur limes lucidiore gelu.
 Hic nullum boreæ, nec brumam sentit opacus
 Humor, sed uarias itq; reditq; uias.
 Non illum constrinxit hyems, non Sirius axis,
 Aetatis spacium non tenuauit edax.
 Clauditur immunis conuexo tegmine riuus,
 Duratisq; uagus fons operitur aquis.

Nónne

DE CRISTALLO

195

Nónne uides proprijs ut spumet gemma lacunis?
 Et refluos ducant pocula bina sinus?
 Vdaq; pingatur radijs obstantibus iris,
 Secretas hyemes sollicitante die.
 Mira silex, mirusq; latex, qui flumina uincit,
 Et lapis est merito, quod fluit & lapis est.
 Dum cristalla puer contingere lubrica gaudet,
 Et gelidum tenero pollice uersat onus,
 Vidit perspicuo deprehensas marmore nymphas,
 Dura quibus solis parcere nouit hyems.
 Et siccam relegens labris sitientibus orbem,
 Irrita quæ sitis oscula figit aquis.
 Marmorecum nec sperne globum, spectacula transit
 Regia, nec rubro uilior iste mari.
 Informis glacies, saxum rude, nulla figuræ
 Gratia, sed raras inter habetur opes.

EPIST. ad Olibriū, ut sibi scribat.

Quid rear affatus quod nō mihi dirigis ullos?
 Nec redit alterno pollice ducta salus?
 Scribendū ne labor: sed quæ tam prona facultas,
 Carmina seu fundis, seu Cicerone tonas?
 Cedere diuitijs animi fortuna fatetur,
 Et tantas oris copia uincit opes.
 An rarus qui t̄ scepra ferat: quin tempore nullo,
 Cessant Flammineæ puluerulenta uia.
 Cum fluat ingenium, cum sit qui dicta reportet,
 Quæ nisi contemnōr causa relicta tibi?

T̄scripta

b 3

CLAVDIANI

Despicis ergo tuum (si fas est credere) uatem,
 Perfidus, & spatio debilitatur amor.
 Excidemus ne tibi! lucem iam condat Hydaspes,
 Et Tartestaco sol oriare uado.
 Candescat Geticis Meroë conuersa pruinis,
 Claraq; se uetito proluat Vrsa mari.
 Et si iam nostros fastidit Olimbrius ignes,
 Constat Oresteam nil ualuisse fidem.
 Quin age rumpe moras, remoraturasq; sodalem,
 Absens eloquio fertiliore doce.
 Crebraq; foecundo festinet littera cursu,
 Digna tuis animis, insinuanda meis.
 Dignatus tenui Caesar scripsisse Maroni,
 Et tibi dedecori scribere? Musa uale.
 AD Probinū, ut scribat sibi.

Quem precor inter nos habitura silētia finē?
 Quando dabit gratas littera nostra uices?
 Me timidum, uel te potius dixisse superbum
 Conuenit, alterius crimen utrunq; tenet.
 Transfluxere dies, & dum scripsisse priorem
 Poenitet, aeternas iur in usq; moras.
 Sed quid agam? cepisse uetat reuerentia uestri,
 Hinc amor hortatur scribere, uincat amor.
 †prisci Fors iuuat audentes, † Chij sententia uatis,
 Hac duce non dubitem te reticente loqui.
 Audax aut si quid penitus peccasse uidetur,
 Arguar, ingrati non subiturus onus.

ROMANOS

EPIGRAMMATA.

198

Romanos bibimus primo te consule fontes,
 Et Latiae cessit Graia Thalia togae.
 Incipiensq; tuis affatibus omnia ceppi,
 Fatq; delebo posteriora tibi.
 Ergo lacepsitus tandem rescribere roganti,
 Et patria florens sorte Probinue uale.

†grata

IN sphaera Archimedis.

Ippiter in paruo cum cernebat aethera uitro,
 Risit, & ad superos talia dicta dedit.
 Huccine mortalis progressa potentia curae?
 Iam meus in fragili luditur orbe labor.
 Iura poli, rerumq; fidem, legemq; uirorum,
 Ecce Syracusius transtulit arte senex.
 Inclusus uarijs famulatur spiritus astris,
 Et uiuum certis motibus urget opus.
 Percurrit proprium, †mentitur Signifer annum, †metitur
 Et simulata nouo Cynthia mense redit.
 Iamq; suum uoluens audax industria mundum,
 Gaudet, & humana sydera mente regit.
 Quid falso infontem tonitru Salmoena miror?
 Aemula naturae parua reperta manus.

DE Birrho & Castoreo.

Nomis umbra manet ueteres, nam discere Bir
 Si Castor niteat Castoreū nequeo. (rhū,
 Sex emptus solidis, quid sit iam scire potestis,
 Si mihi nulla fides, credite uel precio.

b 4

CLAVDIANI

DE sepulchro speciosa quæ
in uia posita erat.

PUlchris stare diu Parcarum lege negatur,
Magna repente ruit, summa cadunt subito.
Hic formosa iacet Veneris sortita figuram,
Egregiumq; decus inuidiam meruit.

DE Balneis Quintianis.

Fontibus in liquidis paulum requiesce uiator,
Atq; tuū rursus carpe refectus iter.
Limpbarum dominum nimium miraberis hospes,
Inter dura uie balnea qui posuit.

Descriptio portus Zarinensis.

VRbs in conspectu montana cacumina uelat,
Tranquillo prætenta mari, ducentia portū
Cornua, pacatas remouent aquilonibus undas.
Hic ex armatum terris cingentibus æquor
Clauditur, & placidam discit seruare quietem.

AD æternalem

Quicquid Castalio de gurgite Phœbeus anhe
Quicquid fatidico mugit cortina recessu, (lat
†sunt Carmina fert, sed uerba negant cōmunia Muse.
Carmina sola loquor, sic me meus inplet Apollo.

Descriptio armentū.

Non tales quondam species tulit armentorū,
Tellus tergemino subdita Gerioni.
Non tales Clitumne lauas in gurgite tauros,
Tarpeio referunt quos pia nota Ioui.

Non

EPIGRAMMATA. 197

Non tales Tyrias sparsisse iuuenicus harenas

Dicitur, optatum quando reuexit onus.

Non Creteus ager, nec amati conscia tauri

Gnosfos, nec similes pauerit Ida feras.

Ipse & dispariles monstro diffusus in artus,

Qui crimen matris condidit ore nouo.

Cres puer haud talen potuisset reddere formam,

Portaissent totum si fera membra patrem.

Descriptio insule.

Est procul ingenti regio sumnota recessu
Insula, quæ resides fluctus mitescere cogit.
In longum producta latus, fracti atq; per undas,
Ardua tranquillo curuantur brachia portu.

DE iracundo

Iniaculum quodcumq; fert dementia mutat, †gerit
Omnibus armatur rabies pro cuspidē ferri.
Cuncta uolant dum dextra ferox in uulnere seuit,
Pro telo geritur quicquid suggesterit ira.

DE quadriga marmorea.

Quis dedit inumeros uno de marmore uultus
Surgit in aurigā currus, paribusq; lupatis
Vnanimes frenantur equi, quos forma diremit,
Materies cognata tenet, discrimine nullo.
Vix redit in currum, ducuntur ab axe iugales,
Ex alio se quisq; facit: quæ tanta potestas?
Vna flexit tot membra ligat, ductusq; per artem,
Mons patiens ferri uarios mutatur in artus.

b 3

DE POLICASTE ET
PERDICA.

Quid nō sœuus amor flāmarū munere cogit?
Sanguinis affectum mater amare timet.
Pectore dum niueo miserum tenet anxia nutrix,
Illicitos ignes iam fouet ipsa parens.
Ultrices pharetras tandem depone Cupido,
Consule iam Venerem, forsā & ipsa dolet.

DE HISTRICE.

Avdierā memorāde tuas Stymphale uolucres
Spicula uulnifico quondam sparsisse uolutū.
Nec mihi credibilis ferratæ fābula pinnæ
Visa diu: datur ecce fides, & cognitus histrix,
Herculeas affirmat aues: os longius illi,
Asimulat porcum, mentitæ cornua setæ.
Summa fronte rigent, oculis rubet igneus ardor,
Parua sub hisfuto catuli uestigia dorso.
Hanc tamen exiguan miro natura tueri
Præsidio dignata feram, stat corpore toto
Sylua minax, iaculisq; rigens in prælia crescit
Picturata seges, quorum cute fixa tenaci,
Altera succrescit, alternantesq; colorum
Cinctæ uices, spatij intus nigrantibus exit
In solide speciem pugnae, tenuatq; furtim
Luis in extremum sese producit acumen.
Sed non hæc acies ritu soluestris Echinni
Fixa manet, crebris propugnat iactibus ultro,
Et longe sua membra regit, stotumq; per auras

Euolat,

DE HISTRICE.

198

Euolat, excusso natium misile tergo.
Interdum figiens Parthorum more sequentem
Vulnerat, interdum positus uelut ordine castris,
Terrificum densa mucronem uerberat unda,
Et consanguineis hastilibus asperat armos.
Militat omne feræ corpus, uibratq; rauco
Terga fragore sonant, stimulis accensa tubarum.
Agmina collatis credas configere signis,
Tantum in angusto strepitus furit: additur armis
Calliditas, & partusq; sui timor, iraq; nunquam
Prodiga telorum: caute contenta minari,
Nec nisi seruandæ iactus impendere uitæ.
Error abest, certum solertia destinat ictum,
Nil spacio fallente modum: seruatq; tenorem
Muta cutis, doctiq; tegit conamina uisus.
Quis labor humanus tantum ratione sagaci
Proficit: eripiunt trucibus Cortina capris
Cornua, subiectis eadem lentescere cogunt
Ignibus, intendunt taurinos: mittere nervos,
Instruitur pinnis, ferroq; armatur harundo.
Ecce breuis proprijs munitur bestia telis,
Externam nec querit opem, fert omnia secum,
Se pharetra, sese iaculo, sese utitur arcu.
Vnum animal cunctas bellorum possidet artes.
Quod si omnis nostræ paulatim industria uitæ,
Fluxit ab exemplis: quicquid procul appetit hoste,
Hinc reor inuentum, morem hinc traxisse Cyconas

¶ parcus

¶ regit

¶ tuilcare

Bellandi, Parthosq; retro didicisse ferire,
Prima sagittiferae pecudis documenta secutos.

IN Podagricum, qui carmina sua
non stare dicebat.

QUæ tibi cū pedibus ratio? quid carmina culæ
Scandere qui nescis, uersiculos laceras. (P. 46)
Claudicat hic uersus, hæc, inquit, syllaba nutat,
Atq; nihil prorsus stare putat Podager.

AD Maximum, qui sibi
mel misit.

DVLcia dona mihi tu mittis Maxime semper,
Et quicquid mittis mella putare decet.
DE Paupere amante.

PAupertas me seu domat, dirusq; Cupido:
Sed toleranda fames, non tolerandus amor.
DE eodem.

ESuriens pauper, telis incendor amoris,
Inter utrumq; malum diligo pauperiem.
DE pijs fratrib. & statuis corū.

ASpice sudantes uenerando pondere fratres,
Diuino meritis semper honore coli.

† Iusta † Lustra quibus rapidae cecit reuerentia flammæ,
Et mirata uagas reppulit Aetna faces.
Complexi manibus sultos ceruice parentes,
Attollant uultus, accelerentq; gradus.
Grandæui gemina sublimes prole feruntur,
† cara † Et clara natos implicuere mora.

Nonne

Nonne uides ut seu senex incendia monstrat?

Vt trepido genitrix inuocet ore deos?

Erexit formido comam, perq; omne metallum,

Fusus in attonito palluit ore color.

In iuuenum membris animosus cernitur horror,

Atq; omen metuens, impavidusq; sui.

Reiectæ uento chlamydes, dextram erigit ille,

Contentus Leua sustinuisse patrem.

Ast illi duplices in nodum colligit ulnas,

Cautior in sexu debiliore labor.

Hoc quoq; præteriens oculis ne forte relinquas,

Artificis tacitæ quod meruere manus.

Nam consanguineos eadem cum forma figuret,

Hic propior matri, sic tamen ille patri.

Disimiles t' annos solertia temperat artis,

Alter in alterius redditur ore parens.

Et noua germanis paribus discrimina præbens,

Diuisit uultus cum pietate faber.

O bene naturæ memores documenta supernæ

Iustitiæ, iuuenum numina, uota senum.

Qui spretis opibus medios properastis in ignes,

Nil præter sanctam tollere canicem.

Haud equidem immerito tantas uirtute repressas,

Encladi fauces obriguisset reor.

Ipse redundantem frenauit Mulciber Aetnam,

Læderet exempli ne monumenta pij.

Senserunt elementa fidem, pater affuit æther,

† are timor

† animos

Terrâq; maternum sedula inuit onus.
 Quod si notus amor prouexit in astra Lacones,
 Aeneam Phrygio raptus ab igne pater:
 Si uetus Argolicos illustrant gloria fratres,
 Qui sua materno colla dedere iugo:
 Cur non Amphinomo, cur non tibi fortis Onapi,
 Aeternum Siculus templa dicauit honos?
 Plura licet summæ dederit Trinacria laudi,
 Nouerit hoc maius se genuisse nihil.
 Nec doleat damnis, quæ deuius intulit ardor,
 Nec gemat exustas igne furente domos.
 Num potuit pietas flamma cessante probari?
 Emptum est ingenti clade perente decus.
 Epistola ad Gennadiū Procōsulem.

ITalie commune decus, Rubiconis amœni
 Incola, Romani fama fecunda fori.
 Gratorum populis, & nostro cognite Nilo,
 Vtraq; gens fasces horret, amatq; tuos.
 Carmina ieiunus poscis solantia fauces,
 Testor amicitiam, nulla fuisse domi.
 Nam mihi mox nidum pennis consisa relinquunt,
 Et lare contempto non reditura uolant.

DE Theodoro & Adriano.

MAnlius indulget somno, noctesq; diesq;
 Insomnis Pharius, sacra profana rapit.
 Omnibus hoc Itale gentes exposcite uotis,
 Manlius ut uigilet, dormiat ut Pharius.

IN Sirenas

IN Sirenas.

Dulce malū pelago Sirenæ, uolucresq; puellæ
 Scyllæos inter fremitus, auidâq; Carybdim,
 Musica saxa fretis, habitabant dulcisa monstra,
 Blanda pericla maris: terror quoq; gratus in undis
 Delatis licet huc incumberet aura carinis,
 Implessentiq; sinus uenti de puppe ferentes,
 Fugebat uox una ratem, nec tendere certum
 Delectabat iter reditus, ociūq; iuuabat,
 Nec dolor ullus erat, mortem dabat ipsa uoluptas.

OPERVM CLAVDIANI
 FINIS.

ERRATA.

Fol. 5. uer. 19. coniferis. 7. uer. à fine 3. Orphæis.
 13. fac. 2. uer. ab imo 3. Sit fatū. 16. uer. 13. Atq; ideo.
 19. uer. 6. Vix tamen hæc. 22. uer. 1. Mimantis.
 Fol. 171. sequens præfatio desideratur:

Præfatio in Epithalamū Palladij & Serenæ.

Carmina per thalamū quamuis festina negare
 Nec uolui genero, nec potui socero.
 Hic socius, dux ille mihi: nostriq; per aulam
 Ordinis hic confors, emicat ille prior.
 Hunc mihi coniungit studijs communibus ætas,
 Hunc mihi præponit uel senium, uel honos.
 Carmen amor generi, soceri reuerentia poscit,
 Officio uatis, militis obsequio.

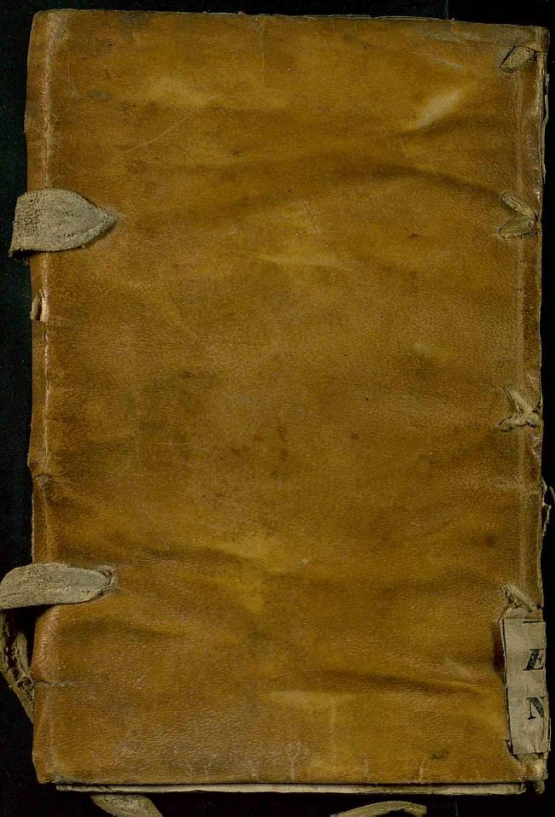
PALMA BEB.

MUSEO E BIBLIOTECA
MUSEO

E
N